

UGC NET 2021 Punjabi

Topic:- GP_24NOV_SH2_A

Paper-1

1) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

24 Nov
2nd
Shift

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the average number of regular female employees in the organization.

संगठन में नियमित महिला कर्मचारियों की औसत संख्या ज्ञात करें :

[Question ID = 1211][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q01]

- 83.20/83.20 [Option ID = 4841]
- 81.25/81.25 [Option ID = 4842]
- 78.50/78.50 [Option ID = 4843]
- 79.40/79.40 [Option ID = 4844]

Correct Answer :-

- 83.20/83.20 [Option ID = 4841]

2) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the difference between regular male employees and contractual male employees in the organization.

संगठन में नियमित पुरुष कर्मचारियों और संविदा आधारित पुरुष कर्मचारियों की संख्या का अंतर ज्ञात करें :

[Question ID = 1212][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q02]

1. 2/2 [Option ID = 4845]
2. 3/3 [Option ID = 4846]
3. 4/4 [Option ID = 4847]
4. 5/5 [Option ID = 4848]

Correct Answer :-

- 2/2 [Option ID = 4845]

3) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

What is the respective ratio of the total number of female employees in the marketing department to the total number of female employees in the production department?

विपणन विभाग में महिला कर्मचारियों की कुल संख्या तथा उत्पादन विभाग में महिला कर्मचारियों की कुल संख्या के बीच क्या अनुपात है ?

[Question ID = 1213][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q03]

1. 12/13/12/13 [Option ID = 4849]
2. 11/13/11/13 [Option ID = 4850]
3. 12/17/12/17 [Option ID = 4851]
4. 11/15/11/15 [Option ID = 4852]

Correct Answer :-

- 12/13/12/13 [Option ID = 4849]

4) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए पृष्ठों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Find out the difference between the number of contractual male employees and the number of contractual female employees in the organization.

संगठन में संविदा आधारित पुरुष कर्मचारियों की संख्या तथा संविदा आधारित महिला कर्मचारियों की संख्या के बीच अंतर ज्ञात करें :

[Question ID = 1214][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q04]

1. 298/298 [Option ID = 4853]
2. 295/295 [Option ID = 4854]
3. 302/302 [Option ID = 4855]
4. 307/307 [Option ID = 4856]

Correct Answer :-

- 298/298 [Option ID = 4853]

5) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees			Contractual Employees		
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

तालिका का अध्ययन करें और उसके नीचे दिए गए पृष्ठों के उत्तर दें :

नीचे दी गई तालिका में किसी संगठन के विभिन्न विभागों में कुल कर्मचारियों की संख्या तथा पुरुष और महिला अनुपात दिया गया है

विभाग	नियमित कर्मचारी			संविदा आधारित कर्मचारी		
	कुल संख्या	अनुपात		कुल संख्या	अनुपात	
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला
आई टी	250	1	1	240	2	1
लेखा	123	2	1	130	3	2
मानव संसाधन	90	3	2	30	2	1
विपणन	350	5	2	343	5	2
उत्पादन	304	5	3	351	5	4

Which department has the highest number of female employees?

किस विभाग में महिला कर्मचारियों की सर्वाधिक संख्या है ?

[Question ID = 1215][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q05]

1. IT/आई टी [Option ID = 4857]
2. Production/उत्पादन [Option ID = 4858]
3. Accounts/लेखा [Option ID = 4859]
4. Marketing/विपणन [Option ID = 4860]

Correct Answer :-

- IT/आई टी [Option ID = 4857]

Topic:- GP_24NOV_SH2_B

1) Which of the following is the highest level of teaching?

निम्नलिखित में से कौन सा उच्चतम स्तर का शिक्षण है ?

[Question ID = 1216][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q06]

1. Memory/स्मृति [Option ID = 4861] — lowest
2. Understanding/बोध [Option ID = 4862]
3. Reflective/विमर्श [Option ID = 4863] ✓ highest
4. Thinking/चिंतन [Option ID = 4864]

Correct Answer :-

- Memory/स्मृति [Option ID = 4861]

2) Which of the following are the characteristics of an adolescent?

- A. Increasing independence from adult control
- B. Rapid physiological changes
- C. Emotionally matured
- D. Acts rationally
- E. Increased focus on activities with peer groups

Choose the correct answer from the options given below:

किशोरों की निम्नलिखित में से कौन सी विशेषताएं हैं ?

- ✓ A. बयस्कों को नियंत्रण से बढ़ती स्वतंत्रता
- ✓ B. तीव्र मनोवैज्ञानिक परिवर्तन
- C. भावात्मक रूप से परिपक्व
- D. तार्किक दृष्टिकोण से किरा करना
- ✓ E. समकक्ष समूहों के साथ गतिविधियों पर अधिक ध्यान देना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1217][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q07]

1. A and B only/केवल A और B [Option ID = 4865]
2. A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4866]
3. A, B and D only/केवल A, B और D [Option ID = 4867]
4. A, B and E only/केवल A, B और E [Option ID = 4868] ✓ ← code

Correct Answer :-

- A and B only/केवल A और B [Option ID = 4865]

3) Which of the following are the most influential factors of learning?

- A. Government policy
- ✓ B. Motivation
- ✓ C. Aptitude
- ✓ D. Interest
- E. Physical facilities

Choose the correct answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन से अधिगम के सबसे प्रभावी कारक हैं ?

A. सरकारी नीति

B. अभिप्रेरणा ✓

C. अभिक्षमता ✓

D. अभिरुचि ✓

E. भौतिक सुविधाएं

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1218][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q08]

1. A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4869]
2. B, C and D only/केवल B, C और D [Option ID = 4870] ✓
3. C, D and E only/केवल C, D और E [Option ID = 4871]
4. A, B and E only/केवल A, B और E [Option ID = 4872]

Correct Answer :-

- A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4869]

4) Match List I with List II

List I	List II
Institutions Offering Courses Through SWAYAM	Level of Education
A. NCERT	I. Post school education
B. IGNOU	II. Undergraduate education
C. CEC	III. Postgraduate education
D. UGC	IV. School Education

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
(स्वयं के माध्यम से पाठ्यक्रम संचालित करने वाली संस्थाएं)	(शिक्षण का स्तर)
A. एन सी ई आर टी	I. स्कूल - उपरान्त शिक्षा
B. इग्नू	II. अवर स्नातक शिक्षा
C. सी ई सी	III. स्नातकोत्तर शिक्षा
D. यू जी सी	IV. स्कूल शिक्षा

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

[Question ID = 1219][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q09]

1. A - IV, B - I, C - III, D - II [Option ID = 4873]
2. A - IV, B - III, C - I, D - II [Option ID = 4874]
3. A - IV, B - I, C - II, D - III [Option ID = 4875] ✓
4. A - IV, B - II, C - III, D - I [Option ID = 4876]

Correct Answer :-

- A - IV, B - I, C - III, D - II [Option ID = 4873]

5) In a learner-centric approach, a teacher should:

अधिगमकर्ता - केंद्रित उपागम में शिक्षक को -

[Question ID = 1220][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q10]

1. clarify concepts by citing examples/उदाहरण प्रस्तुत करके अवधारणाओं को स्पष्ट करना चाहिए [Option ID = 4877]
2. facilitate student learning/छात्र के अधिगम को आसान बनाना चाहिए [Option ID = 4878] ✓
3. explain concepts by using adequate support materials/पर्याप्त सहायक सामग्री का उपयोग करके अवधारणाओं की व्याख्या करनी चाहिए [Option ID = 4879]
4. demonstrate inside the classroom/कक्षा के अंदर प्रदर्शन करके दिखाना चाहिए [Option ID = 4880]

Correct Answer :-

- clarify concepts by citing examples/उदाहरण प्रस्तुत करके अवधारणाओं को स्पष्ट करना चाहिए [Option ID = 4877]

6) Independent verification of a research effort is known as

किसी शोध प्रयास का स्वतंत्र सत्यापन क्या कहलाता है ?

[Question ID = 1221][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q11]

1. Enquiry/पृच्छा [Option ID = 4881]
2. Probe/जांच [Option ID = 4882]
3. Replication/पुनरावृत्ति [Option ID = 4883] ✓
4. Investigation/अन्वेषण [Option ID = 4884]

Correct Answer :-

7) Which of the following are characteristics of quantitative research?

- A. Questions are open-ended
- B. Identified variables are measured
- C. Questions are standardized
- D. If the sample size is large, the findings can be easily generalised
- E. It is difficult to fix the level of measurement

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन सी मात्रात्मक शोध की विशेषताएं हैं ?

- A. पूछा मुक्त-उत्तरीय होते हैं
- B. अभिनिर्धारित चरों का मापन किया जाता है ✓
- C. पूछा मानकीकृत होते हैं ✓
- D. यदि प्रतिदर्श का आकार बड़ा है, तो निष्कर्षों का आसानी से सामान्यीकरण किया जा सकता है ✓
- E. मापन स्तर तय करना कठिन होता है

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1222][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q12]

- 1. A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4885]
- 2. B, C and D only/केवल B, C और D [Option ID = 4886] ✓
- 3. C, D and E only/केवल C, D और E [Option ID = 4887]
- 4. A, C and E only/केवल A, C और E [Option ID = 4888]

Correct Answer :-

- A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4885]

8) Given below are two statements

Statement I: Researchers in history are myth makers.

Statement II: Various movements in social history- new history - have provided new narratives for history researchers.

In light of the above statements, choose the *most appropriate* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : इतिहास शोधकर्ता मिथक - निर्माता होते हैं ✓

कथन - II : सामाजिक इतिहास - नए इतिहास में विभिन्न आंदोलनों ने इतिहास शोधकर्ताओं के लिए नए आख्यान उपलब्ध कराए हैं ✓

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1223][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q13]

- 1. Both Statement I and Statement II are correct/कथन I और II दोनों सही हैं [Option ID = 4889] ✓
- 2. Both Statement I and Statement II are incorrect/कथन I और II दोनों गलत हैं [Option ID = 4890]
- 3. Statement I is correct but Statement II is incorrect/कथन I सही है, किन्तु कथन II गलत है [Option ID = 4891]
- 4. Statement I is incorrect but Statement II is correct/कथन I गलत है, किन्तु कथन II सही है [Option ID = 4892]

Correct Answer :-

- Both Statement I and Statement II are correct/कथन I और II दोनों सही हैं [Option ID = 4889]

9) According to Wimmer and Dominick, the sequential steps in content analysis are:

- A. Defining the population
- B. Selection of appropriate sample
- C. Identifying the unit of analysis and construction of categories
- D. Code, analyse and draw inferences from the collected data
- E. Formulation of the research question or hypothesis by the researcher

Choose the *correct* answer from the options given below

विमर और डोमेनिक के अनुसार विषयवस्तु विश्लेषण के निम्नलिखित चरणों को सही क्रम में रखें :

- A. समष्टि को परिभाषित करना (2)

←
New &

B. उचित प्रतिदर्श का चयन करना (3)

C. विश्लेषण की इकाई और श्रेणियों की संरचना की पहचान करना (4)

D. संग्रहित आंकड़ों को कूटबद्ध करना, विश्लेषण करना और निष्कर्ष निकालना (5)

E. शोधकर्ता द्वारा शोध पत्रों या परिकल्पनाओं का निर्माण करना (1)

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1224][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q14]

1. A, B, C, D, E [Option ID = 4893]
2. B, C, D, E, A [Option ID = 4894]
3. C, D, E, A, B [Option ID = 4895]
4. E, A, B, C, D [Option ID = 4896] ✓

Correct Answer :-

- A, B, C, D, E [Option ID = 4893]

10) Match List I with List II

List I	List II
Ethical concepts	Source
A. Categorical imperatives	I. Aristotle
B. Utilitarianism	II. John Rawls
C. Golden mean	III. Immanuel Kant
D. Theory of justice	IV. John Stuart Mill

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
(नैतिक अवधारणाएं)	(स्रोत)
A. निरपेक्ष आदेश	I. अरस्तू
B. उपयोगितावाद	II. जॉन रॉल्स
C. स्वर्ण माध्य	III. इमैन्युअल कांट
D. न्याय का सिद्धांत	IV. जॉन स्टुअर्ट मिल

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

[Question ID = 1225][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q15]

1. A - I, B - II, C - III, D - IV [Option ID = 4897]
2. A - II, B - III, C - IV, D - I [Option ID = 4898]
3. A - III, B - IV, C - I, D - II [Option ID = 4899] ✓
4. A - IV, B - I, C - II, D - III [Option ID = 4900]

Correct Answer :-

- A - I, B - II, C - III, D - IV [Option ID = 4897]

11) In the transactional type of communication, the elements are:

संव्यवहारिक संप्रेषण में, तत्त्व कैसे होते हैं ?

[Question ID = 1226][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q16]

1. Independent/स्वतंत्र [Option ID = 4901]
2. Inter-dependent/परस्पर निर्भर [Option ID = 4902] ✓
3. Neutral/तटस्थ [Option ID = 4903]
4. Inactive/निष्क्रिय [Option ID = 4904]

Correct Answer :-

- Independent/स्वतंत्र [Option ID = 4901]

12) Which of the following influence non-verbal communication?

- A. Avoidance of signals
- B. Invisible incongruence
- C. Culture
- D. Geographical location
- E. Contextuality

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से वही अशाब्दिक संप्रेषण को प्रभावित करता है ?

A. संकेतों का परिहार

B. अदृश्य विसंगति

C. संस्कृति ✓

D. भौगोलिक अवस्थिति ✓

E. सांदर्भिकता ✓

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1227][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q17]

1. A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4905]
2. B, C and D only/केवल B, C और D [Option ID = 4906]
3. C, D and E only/केवल C, D और E [Option ID = 4907] ✓
4. A, D and E only/केवल A, D और E [Option ID = 4908]

Correct Answer :-

- A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4905]

13) Given below are two statements, one is labelled as Assertion A and the other is labelled as Reason R

Assertion A: Communication must include the transfer and understanding of messages and their meanings.

Reason R: Achieving perfect communication is a technical possibility.

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं : एक अभिकथन (Assertion A) के रूप में और दूसरा उसके कारण (Reason R) के रूप में :

अभिकथन (A) : संप्रेषण में संदेशों और उनके अर्थों का अंतरण और बोध अवश्य सम्मिलित होना चाहिए ✓

कारण (R) : परिपूर्ण संप्रेषण का लक्ष्य प्राप्त करना एक तकनीकी संभाव्यता है ✗

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1228][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q18]

1. Both A and R are true and R is the correct explanation of A/ (A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है [Option ID = 4909]
2. Both A and R are true but R is NOT the correct explanation of A/ (A) और (R) दोनों सही हैं परन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है [Option ID = 4910]
3. A is true but R is false/ (A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है [Option ID = 4911] ✓
4. A is false but R is true/ (A) सही नहीं है परन्तु (R) सही है [Option ID = 4912]

Correct Answer :-

- Both A and R are true and R is the correct explanation of A/ (A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है [Option ID = 4909]

14) According to Robbins *et al*, the sequence of communication functions is :

A. Control

B. Motivation

C. Emotional expression

D. Information

Choose the *correct* answer from the options given below

रॉबिन्स एवं अन्य के अनुसार संप्रेषण कृत्यों का सही क्रम क्या है ?

A. नियंत्रण ✓

B. अभिप्रेरणा ✓

C. भावात्मक अभिव्यक्ति ✓

D. जानकारी ✓

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1229][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q19]

1. B, C, D, A [Option ID = 4913]
2. D, A, C, B [Option ID = 4914]
3. C, D, B, A [Option ID = 4915]
4. A, B, C, D [Option ID = 4916] ✓

Correct Answer :-

- B, C, D, A [Option ID = 4913]

15) Which of the following are the traits of a competent communicator?

- A. Mindfulness ✓
- B. Receptive to new information ✓
- C. Thinking before acting ✓
- D. Should always go by the first impression
- E. Be passive to issues around

Choose the *correct* answer from the options given below:

निम्नलिखित में से कौन से सक्षम संप्रेषण के लक्षण हैं ?

- A. सचेतता
- B. नई जानकारी की गृहणशीलता
- C. कोई किर्या करने से पहले उसके बारे में सोचना
- D. प्रथम प्रभाव को ध्यान में रखकर आगे बढ़ना
- E. आस - पास के मुद्दों के प्रति निष्क्रिय रहना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1230][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q20]

- 1. A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4917] ✓
- 2. B, C and D only/केवल B, C और D [Option ID = 4918]
- 3. C, D and E only/केवल C, D और E [Option ID = 4919]
- 4. A, D and E only/केवल A, D और E [Option ID = 4920]

Correct Answer :-

- A, B and C only/केवल A, B और C [Option ID = 4917]

16) What comes next in this sequence?

1, 2, 2, 4, 8, 32, ?

नीचे दिए गए अनुक्रम में अगली संख्या कौन सी होगी ?

1, 2, ~~2~~, ~~4~~, ~~8~~, 32, ? ~~256~~ —

[Question ID = 1231][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q21]

- 1. 84/84 [Option ID = 4921]
- 2. 64/64 [Option ID = 4922]
- 3. 128/128 [Option ID = 4923]
- 4. 256/256 [Option ID = 4924] ✓

Correct Answer :-

- 84/84 [Option ID = 4921]

17) If seven persons can build a house in 30 days, how long will it take three persons to build the same house, provided that they all work at the same rate?

यदि सात व्यक्ति किसी मकान को 30 दिन में बना सकते हैं, तीन व्यक्तियों को उस मकान को बनाने में कितने दिन लगेंगे, बशर्ते कि वे सभी समान दर से कार्य करते हैं ?

[Question ID = 1232][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q22]

- 1. 100 days/100 दिन [Option ID = 4925]
- 2. 70 days/70 दिन [Option ID = 4926]
- 3. 30 days/30 दिन [Option ID = 4927]
- 4. 210 days/210 दिन [Option ID = 4928]

Not ✓

Correct Answer :-

- 100 days/100 दिन [Option ID = 4925]

18) If the difference between compound interest and simple interest on some principal amount at 20% for 3 years is Rs 64, then the principal amount is -

यदि किसी मूलधन पर 20% की दर से 3 वर्ष के लिए चक्रवृद्धि ब्याज और साधारण ब्याज का अंतर 64 रुपये है, तो वह मूलधन ज्ञात करें

[Question ID = 1233][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q23]

1. Rs 495/₹ 495 [Option ID = 4929]
2. Rs 550/₹ 550 [Option ID = 4930]
3. Rs 375/₹ 375 [Option ID = 4931]
4. Rs 500/₹ 500 [Option ID = 4932]

Correct Answer :-

- Rs 495/₹ 495 [Option ID = 4929]

19) Given below are two statements

Statement I: The angle between the minute hand and the hour hand of a clock when the clock shows 3 hours 20 minutes is 25°

Statement II: Between 4 and 5, the minute hand and hour hand of a clock will be coincident at $21\frac{9}{11}$ minutes past 4.

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : यदि घड़ी 3 बजकर 20 मिनट का समय दर्शाती है तो उसकी घंटे की सुई और मिनट की सुई के बीच 25° का कोण बनता है

कथन - II : 4 और 5 के बीच 4 बजकर $21\frac{9}{11}$ मिनट पर घड़ी की घंटे की सुई और मिनट की सुई एक साथ मिलेंगी

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1234][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q24]

1. Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं [Option ID = 4933]
2. Both Statement I and Statement II are false/कथन I और II दोनों असत्य हैं [Option ID = 4934]
3. Statement I is true but Statement II is false/कथन I सत्य है, किन्तु कथन II असत्य है [Option ID = 4935]
4. Statement I is false but Statement II is true/कथन I अ सत्य है, किन्तु कथन II सत्य है [Option ID = 4936]

Correct Answer :-

- Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं [Option ID = 4933]

20) Which of the following statements are correct?

- A. If the cost price of an item is Rs.56 and the gain percentage is 20%, the selling price of the item is Rs.76.2.
- B. If the cost price of an item is Rs.80 and the loss percentage is 15%, the selling price of the item is Rs.68.
- C. If an item purchased in Rs.5 is sold for Rs.6, the profit is 25%

Choose the correct answer from the options given below

निम्नलिखित कथनों पर विचार कीजिए :

- A. यदि किसी वस्तु का क्रय मूल्य 56 रुपये है और उस पर 20% लाभ होता है, तो उस वस्तु का विक्रय मूल्य 76.2 रुपये है
- B. यदि किसी वस्तु का क्रय मूल्य 80 रुपये है और उसे बेचने पर 15% हानि होती है, तो उस वस्तु का विक्रय मूल्य 68 रुपये है
- C. यदि किसी वस्तु को 5 रुपये में खरीदकर 6 रुपये में बेचा जाता है तो उस पर 25% लाभ होता है

उपर्युक्त में से कौन सा / से कथन सही है / हैं ?

[Question ID = 1235][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q25]

1. C only/केवल C [Option ID = 4937]
2. B only/केवल B [Option ID = 4938]
3. B and C only/केवल B और C [Option ID = 4939]
4. A and B only/केवल A और B [Option ID = 4940]

Correct Answer :-

- C only/केवल C [Option ID = 4937]

21) Match List I with List II

List I	List II
A. Vyapti	I. An immediate valid cognition of reality due to some kind of sense-object contact
B. Anumana	II. A source of knowledge on the basis of the likeness of things
C. Pratyaksha	III. Knowledge of an object due to previous knowledge of some sign or mark
D. Upamana	IV. The universal relation between the middle and major term of inference

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
---------	----------

A. व्याप्ति	I. किसी प्रकार के इन्द्रियार्थ सन्निकर्ष के कारण यथार्थ का तत्काल वैध संज्ञान
B. अनुमान	II. चीजों की समरूपता के आधार पर ज्ञान का स्रोत
C. प्रत्यक्ष	III. किसी संकेत या चिह्न के पूर्व ज्ञान के आधार पर किसी वस्तु का ज्ञान
D. उपमान	IV. अनुमान के हेतु पद और साध्य पद के बीच सहचर्य नियम

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

[Question ID = 1236][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q26]

1. A - I, B - IV, C - III, D - II [Option ID = 4941]
2. A - II, B - III, C - I, D - IV [Option ID = 4942]
3. A - III, B - II, C - I, D - IV [Option ID = 4943]
4. A - IV, B - III, C - I, D - II [Option ID = 4944]

Correct Answer :-

- A - I, B - IV, C - III, D - II [Option ID = 4941]

22) Match List I with List II

List I	List II
A. Sannidhi	I. Mutual fitness and compatibility of the constituent words in a sentence
B. Tātparyā	II. Expectancy between the words different in a sentences
C. Yogyatā	III. Propinquity between the different words in a sentence
D. Akankṣā	IV. Meaning intended by the sentence

Choose the correct answer from the options given below:

सूची -I को सूची -II से सुमेलित कीजिए :

सूची -I	सूची -II
A. सन्निति	I. वाक्य में संघटक शब्दों की पारस्परिक उपयुक्तता और संगतता
B. तात्पर्य	II. वाक्य में शब्दों के बीच प्रत्याशा
C. योग्यता	III. वाक्य में विभिन्न शब्दों के बीच सामीप्य
D. आकांक्षा	IV. वाक्य द्वारा अभिप्रेत अर्थ

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनिए :

[Question ID = 1237][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q27]

1. A - II, B - I, C - III, D - IV [Option ID = 4945]
2. A - IV, B - II, C - III, D - I [Option ID = 4946]
3. A - II, B - I, C - IV, D - III [Option ID = 4947]
4. A - III, B - IV, C - I, D - II [Option ID = 4948]

Correct Answer :-

- A - II, B - I, C - III, D - IV [Option ID = 4945]

23) Name the fallacy committed in the argument.

"All household pets are domestic animals.

No unicorns are domestic animals.

Therefore, some unicorns are not household pets."

Choose the correct answer from the options given below

नीचे दिए गए तर्क में कौन सा तर्क दोष है ?

सभी घरेलू जानवर पालतू जानवर हैं

कोई यूनिकोर्न पालतू जानवर नहीं हैं

इसलिए कुछ यूनिकोर्न घरेलू जानवर नहीं हैं

[Question ID = 1238][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q28]

1. Undistributed Middle/अव्याप्त हेतु [Option ID = 4949]
2. Affirmative conclusion from Negative Premises/नकारात्मक आधार वाक्यों से सकारात्मक निष्कर्ष [Option ID = 4950]
3. Exclusive fallacy/अपवर्जक तर्क दोष [Option ID = 4951]
4. Existential fallacy/अस्तित्वपरक तर्क दोष [Option ID = 4952]

Correct Answer :-

- Undistributed Middle/अव्याप्त हेतु [Option ID = 4949]

24) Consider 'A' proposition as 'True' and 'False' respectively, in a square of the opposition of propositions, then which one of the following is correct?

तर्क वाक्यों के विपरीत वर्ग में 'A' तर्क वाक्य को क्रमशः 'सही' और 'गलत' मानें निम्नलिखित में से कौन सा सही कूट है ?

[Question ID = 1239][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q29]

1. 'O' is True and 'I' is False/'O' सही है और 'I' गलत है [Option ID = 4953]
2. 'E' is Undetermined and 'O' is False/'E' अनिर्धारित है और 'O' गलत है [Option ID = 4954]
3. 'O' is Undetermined and 'I' is False/'O' अनिर्धारित है और 'I' गलत है [Option ID = 4955]
4. 'I' is True and 'E' is False/'I' सही है और 'E' गलत है [Option ID = 4956]

Correct Answer :-

- 'O' is True and 'I' is False/'O' सही है और 'I' गलत है [Option ID = 4953]

25) In which of the following forms of knowledge there cannot be any predication of the object in terms of the subject-predicate relation?

निम्नलिखित में से किस ज्ञान प्रारूप के उद्देश्य - विधेय संबंध की दृष्टि से वस्तु का कोई विधेयन नहीं हो सकता है ?

[Question ID = 1240][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q30]

1. Nirvikalpaka Pratyaksha/निर्विकल्पक प्रत्यक्ष [Option ID = 4957]
2. Savikalpaka Pratyaksha/सविकल्पक प्रत्यक्ष [Option ID = 4958]
3. Sāmānyalakṣaṇa/सामान्यलक्षण [Option ID = 4959]
4. Yogaja/योगज [Option ID = 4960]

Correct Answer :-

- Nirvikalpaka Pratyaksha/निर्विकल्पक प्रत्यक्ष [Option ID = 4957]

26) A spreadsheet is

स्प्रेडशीट है -

[Question ID = 1241][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q31]

1. One-dimensional table or grid/एक - विमीय तालिका या गिड [Option ID = 4961]
2. Two-dimensional table or grid/द्वि - विमीय तालिका या गिड [Option ID = 4962]
3. Three-dimensional table or grid/त्रि - विमीय तालिका या गिड [Option ID = 4963]
4. Four-dimensional table or grid/चतुर - विमीय तालिका या गिड [Option ID = 4964]

Correct Answer :-

- One-dimensional table or grid/एक - विमीय तालिका या गिड [Option ID = 4961]

27) In electronic banking, ATM stands for

इलेक्ट्रॉनिक बैंकिंग के संबंध में ए टी एम का पूरा नाम क्या है ?

[Question ID = 1242][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q32]

1. Automated Transfer Money/ऑटोमेटेड ट्रांसफर मनी
[Option ID = 4965]
2. Automated Teller Machine/ऑटोमेटेड टेलर मशीन
[Option ID = 4966]
3. Automatic Transfer Machine/ऑटोमेटिक ट्रांसफर मशीन
[Option ID = 4967]
4. Automatic Transfer Mode/ऑटोमेटिक ट्रांसफर मोड
[Option ID = 4968]

Correct Answer :-

- Automated Transfer Money/ऑटोमेटेड ट्रांसफर मनी
[Option ID = 4965]

28) Which of the following is a disadvantage of laptop computers in comparison to desktop computers?

डेस्कटॉप कंप्यूटरों की तुलना में लैपटॉप कंप्यूटरों की निम्नलिखित में से कौन सी एक कमी है ?

[Question ID = 1243][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q33]

1. It has no trailing wires/इसमें कोई तार निकले नहीं रहते हैं [Option ID = 4969]
2. It has lower power consumption/इसमें बिजली की खपत कम होती है [Option ID = 4970]
3. It is lightweight and self-contained/इसका वजन कम होता है और यह स्वतः पूर्ण होता है [Option ID = 4971]
4. It is easier to break or steal/इसे तोड़ना या चुराना आसान होता है [Option ID = 4972]

Correct Answer :-

- It has no trailing wires/इसमें कोई तार निकले नहीं रहते हैं [Option ID = 4969]

29) Which of the following statements are correct?

- A. Laser printers use dry ink
- B. Unlike dot matrix and inkjet printers, laser printers do not use ink when producing a document
- C. Laser printers use the property of static electricity
- D. Laser printers produce ozone gas and tiny toner particulates in the air

Choose the correct answer from the options given below

निम्नलिखित कथनों के आधार पर विचार कीजिए :

- A. लेज़र प्रिंटरों में शुष्क स्याही का उपयोग किया जाता है
- B. डॉट मैट्रिक्स और इंकजेट प्रिंटरों के विपरीत लेज़र प्रिंटरों में दस्तावेज़ तैयार करते समय स्याही का उपयोग नहीं किया जाता है
- C. लेज़र प्रिंटरों में लिए स्थिर विद्युत की विशेषता/गुण का प्रयोग होता है
- D. लेज़र प्रिंटर वायु में ओजोन गैस और टोनर के सूक्ष्म कण उत्पन्न करते हैं

उपर्युक्त में से कौन सा / से कथन सही हैं ?

[Question ID = 1244][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q34]

- 1. A, B and D only/केवल A, B और D [Option ID = 4973]
- 2. A, C and D only/केवल A, C और D [Option ID = 4974]
- 3. B, C and D only/केवल B, C और D [Option ID = 4975]
- 4. A and C only/केवल A और C [Option ID = 4976]

Correct Answer :-

- A, B and D only/केवल A, B और D [Option ID = 4973]

30) Given below are two statements

Statement I: DRAM consists of a number of transistors and capacitors

Statement II: DRAM needs to be constantly refreshed

In light of the above statements, choose the *correct* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं :

कथन - I : डी आर ए एम में अनेक ट्रांजिस्टर और संधारित्र (केपेसिटर) सम्मिलित होते हैं

कथन - II : डी आर ए एम को लगातार रिफ्रेश करने की आवश्यकता होती है

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1245][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q35]

- 1. Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं [Option ID = 4977]
- 2. Both Statement I and Statement II are false/कथन I और II दोनों असत्य हैं [Option ID = 4978]
- 3. Statement I is true but Statement II is false/कथन I सत्य है, किन्तु कथन II असत्य है [Option ID = 4979]
- 4. Statement I is false but Statement II is true/कथन I असत्य है, किन्तु कथन II सत्य है [Option ID = 4980]

Correct Answer :-

- Both Statement I and Statement II are true/कथन I और II दोनों सत्य हैं [Option ID = 4977]

31) According to Niti Ayog's SDG Index (2019-20), which among the following states is the best performer in the attainment of SDG-5 (Gender Equity)?

नीति आयोग के एसडीजी सूचकांक (2019 - 20) के अनुसार, एसडीजी - 5 (लैंगिक समानता) प्राप्त करने में निम्नलिखित में से किस राज्य का प्रदर्शन सर्वश्रेष्ठ है ?

[Question ID = 1246][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q36]

- 1. Kerala/केरल [Option ID = 4981]
- 2. Himachal Pradesh/हिमाचल प्रदेश [Option ID = 4982]
- 3. Sikkim/सिक्किम [Option ID = 4983]
- 4. Goa/गोवा [Option ID = 4984]

Correct Answer :-

- Kerala/केरल [Option ID = 4981]

32) Protection from Ultraviolet Radiations as envisaged under the Montreal Protocol also contributes to following SDGs

मॉन्ट्रियल प्रोटोकॉल में की गई परिकल्पना के अनुसार पराबैंगनी विकिरण से संरक्षण निम्नलिखित में से किस एस डी जी में भी योगदान करता है ?

[Question ID = 1247][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q37]

1. SDGs 3, 11, 14, 15/एस डी जी 3, 11, 14, 15 [Option ID = 4985]
2. SDGs 10, 16, 17/एस डी जी 10, 16, 17 [Option ID = 4986]
3. SDGs 4, 5, 11, 17/एस डी जी 4, 5, 11, 17 [Option ID = 4987]
4. SDGs 8, 10, 12/एस डी जी 8, 10, 12 [Option ID = 4988]

Correct Answer :-

- SDGS 3, 11, 14, 15/एस डी जी 3, 11, 14, 15 [Option ID = 4985]

33) Among all recorded species in the world, India accounts for about

विश्व में रिकार्ड की गई सभी प्रजातियों में से भारत में लगभग कितनी प्रजातियां हैं?

[Question ID = 1248][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q38]

1. 7-8%/7-8% [Option ID = 4989]
2. 10-12%/10-12% [Option ID = 4990]
3. 15-18%/15-18% [Option ID = 4991]
4. 20-25%/20-25% [Option ID = 4992]

Correct Answer :-

- 7-8%/7-8% [Option ID = 4989]

34) In respect of Biochemical Oxygen Demand (BOD), the permissible Indian standard for discharge of treated effluents in Inland Surface Waters is

जैवरासायनिक ऑक्सीजन मांग (बी ओ डी) के संबंध में, शोधित बहिःस्राव को अन्तःस्थलीय सतही जल में छोड़ने के लिए भारतीय मानक क्या है ?

[Question ID = 1249][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q39]

1. 5.0 mg/L/5.0 मिग्रा./ ली.
[Option ID = 4993]
2. 6.0 mg/L/6.0 मिग्रा./ ली.
[Option ID = 4994]
3. 15.0 mg/L/15.0 मिग्रा./ ली.
[Option ID = 4995]
4. 30.0 mg/L/30.0 मिग्रा./ ली.
[Option ID = 4996]

Correct Answer :-

- 5.0 mg/L/5.0 मिग्रा./ ली.
[Option ID = 4993]

35) Which type of power plants uses the least land per unit of GWh energy production?

किस प्रकार के विद्युत संयंत्र प्रति इकाई गीगावाट घंटा (जी डब्ल्यू एच) ऊर्जा उत्पादन के लिए सबसे कम भूमि का उपयोग करते हैं ?

[Question ID = 1250][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q40]

1. Wind/पवन [Option ID = 4997]
2. Coal/कोयला [Option ID = 4998]
3. Solar/सौर [Option ID = 4999]
4. Geothermal/भूतापीय [Option ID = 5000]

Correct Answer :-

- Wind/पवन [Option ID = 4997]

36) Which of the following are the major recommendations of the NEP-2020 related to higher education?

- A. To increase GER from 26.3% to 50% by 2035
- B. Establishment of world-class universities
- C. 'Light but tight' regulation by a single regulator for higher education
- D. Promoting research in science and technology
- E. Opening of 1500 more universities

Choose the *correct* answer from the options given below:

एन ई पी - 2020 में उच्च शिक्षा के संबंध में निम्नलिखित में से कौन सी प्रमुख सिफारिशें हैं ?

- A. जीईआर को 26.3% से बढ़ाकर 2035 तक 50% करना
- B. विश्व - स्तरीय विश्वविद्यालयों की स्थापना

C. उच्च शिक्षा के लिए एकल विनियामक द्वारा 'हल्का किंतु कठोर (लाइट बट टाइट)' विनियमन

D. विज्ञान और प्रौद्योगिकी में शोध को बढ़ावा देना

E. 1500 और विश्वविद्यालय खोलना

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1251][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q41]

1. A and B only/केवल A और B [Option ID = 5001]
2. A and C only/केवल A और C [Option ID = 5002]
3. B and D only/केवल B और D [Option ID = 5003]
4. D and E only/केवल D और E [Option ID = 5004]

Correct Answer :-

- A and B only/केवल A और B [Option ID = 5001]

37) Given below are two statements, one is labelled as Assertion A and the other is labelled as Reason R

Assertion A: Choice-based Credit System (CBCS) is adopted out of the need for flexibility in the education system so that students, depending upon their interests and aims, can choose interdisciplinary, intra-disciplinary and skill-based courses.

Reason R: The majority of Indian higher education institutions have been following a marks or percentage-based evaluation system, which obstructs the flexibility for the students to study the subjects/courses of their choice and their mobility to different institutions.

In light of the above statements, choose the *most appropriate* answer from the options given below

नीचे दो कथन दिए गए हैं : एक अभिकथन (Assertion A) के रूप में और दूसरा उसके कारण (Reason R) के रूप में :

अभिकथन (A) : शिक्षा पूर्णाली में लचीलेपन की मांग को ध्यान में रखते हुए विकल्प - आधारित क्रेडिटपूर्णाली (सी बी सी एस) को अपनाया है ताकि छात्र अपनी अभिरुचियों और उद्देश्यों के अनुसार अंतर - विषयक, अतःविषयक और कौशल आधारित पाठ्यक्रमों का चयन कर सकें

कारण (R) : भारत में अधिकांश उच्च शिक्षा संस्थाएं अंक या प्रतिशत आधारित मूल्यांकन पूर्णाली का अनुपालन कर रही हैं ; जिससे छात्रों को अपनी पसंद के विषयों / संस्थाओं के बीच उनकी गतिशीलता में लचीलेपन में बाधा आती है

उपरोक्त कथनों के आलोक में, नीचे दिए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1252][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q42]

1. Both A and R are correct and R is the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है [Option ID = 5005]
2. Both A and R are correct but R is NOT the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं परन्तु (R), (A) की सही व्याख्या नहीं है [Option ID = 5006]
3. A is correct but R is not correct/(A) सही है परन्तु (R) सही नहीं है [Option ID = 5007]
4. A is not correct but R is correct/(A) सही नहीं है परन्तु (R) सही है [Option ID = 5008]

Correct Answer :-

- Both A and R are correct and R is the correct explanation of A/(A) और (R) दोनों सही हैं और (R), (A) की सही व्याख्या है [Option ID = 5005]

38) Nalanda was established in

नालंदा की स्थापना कब हुई थी ?

[Question ID = 1253][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q43]

1. 2nd century/दूसरी शताब्दी [Option ID = 5009]
2. 3rd century/तीसरी शताब्दी [Option ID = 5010]
3. 4th century/चौथी शताब्दी [Option ID = 5011]
4. 5th century/पांचवी शताब्दी [Option ID = 5012]

Correct Answer :-

- 2nd century/दूसरी शताब्दी [Option ID = 5009]

39) Arrange the following states in descending order in terms of GER (Gross Enrollment Ratio) in higher education.

A. Tamil Nadu

B. Kerala

C. Uttarakhand

D. Sikkim

E. Himachal Pradesh

Choose the *correct* answer from the options given below

उच्च शिक्षा में सकल नामांकन अनुपात (जी ई आर) की दृष्टि से निम्नलिखित राज्यों को अवरोही क्रम में रखें :

A. तामिलनाडु

B. केरल

C. उत्तराखण्ड

D. सिक्किम

E. हिमाचल प्रदेश

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर का चयन कीजिए :

[Question ID = 1254][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q44]

1. A, B, D, E, C [Option ID = 5013]
2. B, A, D, C, E [Option ID = 5014]
3. B, D, E, A, C [Option ID = 5015]
4. D, A, E, C, B [Option ID = 5016]

Correct Answer :-

- A, B, D, E, C [Option ID = 5013]

40) 'Deemed to be University is established by

'डीम्ड विश्वविद्यालय' की स्थापना किसके द्वारा की जाती है ?

[Question ID = 1255][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q45]

1. An act of the Parliament/संसद के अधिनियम द्वारा [Option ID = 5017]
2. An act of the state legislative assembly/राज्य विधान सभा के अधिनियम द्वारा [Option ID = 5018]
3. A notification of the Central Government on advice of the UGC/केंद्र सरकार की अधिसूचना द्वारा [Option ID = 5019]
4. A notification of the UGC on the advice of the State Government/राज्य सरकार की अधिसूचना द्वारा [Option ID = 5020]

Correct Answer :-

- An act of the Parliament/संसद के अधिनियम द्वारा [Option ID = 5017]

Topic:- GP_24NOV_SH2_C

1) Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job. At the least, your managers expect you to be courteous, not hostile in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावनात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है किन्तु भावनात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है आपका पूर्वंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं ; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और

उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए

The basic principle of emotional labour management is:

भावनात्मक श्रम प्रबंधन का बुनियादी सिद्धांत है :

[Question ID = 1256][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q46]

1. Be less hostile to other employees/अन्य कर्मचारियों के प्रति कम विद्वेष रखना [Option ID = 5021]
2. Entertain only limited interaction within the organization/संगठन के भीतर केवल सीमित अंतःक्रिया करना [Option ID = 5022]
3. Be polite to co-workers/सहकर्मियों के प्रति विनम्र रहना [Option ID = 5023]
4. Do not show your frustrations/अपनी कुंठाओं को प्रदर्शित न करना [Option ID = 5024]

Correct Answer :-

- Be less hostile to other employees/अन्य कर्मचारियों के प्रति कम विद्वेष रखना [Option ID = 5021]

2) Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job. At the least, your managers expect you to be courteous, not hostile in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिल्कुल पसंद नहीं करते हैं हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्ष मानते हैं हो सकता है कि आप यह जानते हैं कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं ; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें शोध यह दर्शाते हैं कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए

Within an organization, emotional dissonance affects

किसी संगठन में भावनात्मक विसंगति किसे प्रभावित करती है ?

[Question ID = 1257][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q47]

1. Cognitive consonance/संज्ञानात्मक अनुरूपता [Option ID = 5025]
2. Effective job performance/प्रभावी कार्य निष्पादन [Option ID = 5026]
3. Solutions to labour issues/श्रम मुद्दों का समाधान [Option ID = 5027]
4. Constructive thinking/रचनात्मक चिंतन [Option ID = 5028]

Correct Answer :-

- Cognitive consonance/संज्ञानात्मक अनुरूपता [Option ID = 5025]

3) Please read the passage and answer the following questions.

The concept of emotional labour emerged from studies of service jobs. But emotional labour is relevant to almost every job.

At the least, your managers expect you to be courteous in your interactions with co-workers. The true challenge arises when employees have to project one emotion while feeling another. This disparity is emotional dissonance, and it can take a heavy toll. Bottled up feelings of frustration, anger, and resentment can eventually lead to emotional exhaustion and burn out. Emotional dissonance is like cognitive dissonance, except that emotional dissonance concerns feelings rather than thinking. It is from the increasing importance of emotional labour as a key component of effective job performance that we have come to understand the relevance of emotion in every field.

Emotional labour creates dilemmas for employees. There are people with whom you have to work that you just plain do not like. Maybe you consider their personality abrasive. Maybe you know they have said negative things about you behind your back. Regardless, your job requires you to interact with these people on a regular basis. So you are forced to feign friendliness. It can help you, on the job, especially if you separate emotions into felt or displayed emotions. Felt emotions are an individual's actual emotions. In contrast, displayed emotions are those that the organisation requires workers to show and considers appropriate in a given job. They are not innate; they are learned. Similarly, most of us know we are expected to act sad at funerals, regardless of whether we consider the person's death a loss and to appear happy at weddings even if we don't feel like celebrating. Research suggests that at workplaces, it is expected that we should typically express positive emotions like happiness and excitement and suppress negative emotions like fear; anger; disgust and contempt.

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है आपका प्रबंधक आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है कुंठा, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिलकुल पसंद नहीं करते हैं हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपसर्षी मानते हों हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं ; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें शोध यह दर्शाता है कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए

In a workplace environment, labour managers should give preference to:

कार्य स्थल के वातावरण में श्रम प्रबंधकों को निम्नलिखित में से किसे प्राथमिकता देनी चाहिए ?

[Question ID = 1258][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q48]

1. Displayed emotions/प्रदर्शित भावनाओं को [Option ID = 5029]
2. Felt emotions/अनुभूत भावनाओं को [Option ID = 5030]
3. Negative emotions/नकारात्मक भावनाओं को [Option ID = 5031]
4. Expressions of frustrations/कुंठाओं की अभिव्यक्ति को [Option ID = 5032]

Correct Answer :-

- Displayed emotions/प्रदर्शित भावनाओं को [Option ID = 5029]

4) Study the given table and answer the questions that follow

Given below is a table in which the total number of employees in different departments of an organization along with the Male and Female ratio is given.

Departments	Regular Employees		Contractual Employees			
	Total Number	Ratio		Total Number	Ratio	
		M	F		M	F
IT	250	1	1	240	2	1
Accounts	123	2	1	130	3	2
HR	90	3	2	30	2	1
Marketing	350	5	2	343	5	2
Production	304	5	3	351	5	4

निम्नलिखित गद्यांश को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें

भावात्मक श्रम की अवधारणा सेवा क्षेत्र के रोजगारों के अध्ययन से उभरी है किन्तु भावात्मक श्रम लगभग प्रत्येक रोजगार के लिए प्रासंगिक है आपका प्रबंधक

आप से कम से कम यह अपेक्षा रखता है कि आप अपने सहकर्मियों के साथ शिष्ट व्यवहार करें और विद्वेषपूर्ण व्यवहार न करें। सच्ची चुनौती तब उत्पन्न होती है जब कर्मचारियों को किसी भावना को प्रदर्शित करना पड़ता है जबकि वे कोई दूसरी भावना महसूस कर रहे होते हैं। यह विसंगति भावनात्मक विसंगति कहलाती है और यह स्वास्थ्य के लिए हानिकारक हो सकती है। क्रोध, क्रोध और रोष की चरम भावना से अंततः भावनात्मक थकान होती है और व्यक्ति भावनात्मक रूप से टूट जाता है। भावनात्मक विसंगति संज्ञानात्मक विसंगति के समान है, सिवाय इसके कि भावनात्मक विसंगति चिंतन के बजाय भावनाओं से संबंधित होती है। प्रभावी कार्य निष्पादन के एक प्रमुख घटक के रूप में भावनात्मक श्रम में भावनाओं की प्रासंगिकता को समझा जाता है। भावनात्मक श्रम कर्मचारियों के लिए दुविधा उत्पन्न करता है। आपको ऐसे लोगों के साथ काम करना पड़ता है जिन्हें आप बिल्कुल पसंद नहीं करते हैं। हो सकता है, आप उनके व्यक्तित्व को अपघर्षी मानते हों। हो सकता है कि आप यह जानते हों कि उन्होंने आपके पीठ पीछे आपके बारे में नकारात्मक बातें कही हैं। इसके बावजूद, अपने रोजगार की खातिर आपको इन लोगों के साथ नियमित आधार पर अंतःक्रिया करनी पड़ती है। इसलिए आपको मैत्रीभाव का दिखावा करना पड़ता है। विशेषकर, यदि आप भावनाओं को अनुभूत भावनाओं या प्रदर्शित भावनाओं में अलग-अलग कर सकें तो इससे आपको अपने रोजगार में सहायता मिल सकती है। अनुभूत भावनाएं व्यक्ति की वास्तविक भावनाएं होती हैं। इसके विपरीत, प्रदर्शित भावनाएं वे होती हैं जिन्हें कोई संगठन किसी कार्य विशेष के लिए कर्मचारियों द्वारा प्रदर्शित किए जाने की अपेक्षा रखता है और उन्हें उचित मानता है। वे अंतर्निहित भावनाएं नहीं होती हैं; वे सीखी गई भावनाएं होती हैं। इसी प्रकार हम में से अधिकांश लोग जानते हैं कि हमसे किसी व्यक्ति के अंतिम संस्कार में दुःख प्रदर्शित करने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम उस व्यक्ति की मृत्यु को एक क्षति मानें या न मानें तथा शादी-समारोह में प्रसन्न दिखने की अपेक्षा की जाती है, भले ही हम प्रसन्नता महसूस करें या न करें। शोध यह दर्शाता है कि कार्य स्थलों पर यह अपेक्षा की जाती है कि हमें सामान्यतः प्रसन्नता और उत्साह जैसे सकारात्मक भावों को प्रदर्शित करना चाहिए तथा भय, क्रोध, क्षोभ और अवमान जैसे नकारात्मक भावों को दमित करना चाहिए।

Which of the following feelings one should feign at a workplace?

- A. Fear
- B. Excitement
- C. Contempt
- D. Happiness

Choose the correct answer from the options given below

कार्य स्थल पर किसी व्यक्ति को निम्नलिखित में से कौन सी भावनाओं का दिखावा करना चाहिए ?

- A. भय
- B. उत्साह
- C. अवमान
- D. प्रसन्नता

नीचे दिए गए विकल्पों में से सही उत्तर चुनें :

[Question ID = 1259][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q49]

1. A and B only/केवल A और B [Option ID = 5033]
2. B and C only/केवल B और C [Option ID = 5034]
3. C and D only/केवल C और D [Option ID = 5035]
4. B and D only/केवल B और D [Option ID = 5036]

Correct Answer :-

- A and B only/केवल A और B [Option ID = 5033]

5) According to the passage, effective emotional labour management involves :

गद्यांश के अनुसार, प्रभावी भावनात्मक श्रम प्रबंधन में क्या सम्मिलित होता है ?

[Question ID = 1260][Question Description = S2_qSNz_PG_GP16_Q50]

1. Acceptance of emotional dissonance/भावनात्मक विसंगति की स्वीकार्यता [Option ID = 5037]
2. Free expression of feelings of frustration/क्रोध की भावनाओं की मुक्त अभिव्यक्ति [Option ID = 5038]
3. Display of friendly emotions/मैत्रीपूर्ण भावनाओं का प्रदर्शन [Option ID = 5039]
4. Sidetracking the learned emotions/सीखी गई भावनाओं को पार्श्व में रखना [Option ID = 5040]

Correct Answer :-

- Acceptance of emotional dissonance/भावनात्मक विसंगति की स्वीकार्यता [Option ID = 5037]

Topic:- 24Punjabi Set1_A

1) **ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੇ ਮੂਲਭੂਤ ਗੁਣ ਹਨ:**

(1) ਵਿਰੋਚਨ, ਡਰ ਤੇ ਕਰੁਣਾ	(2) ਵਿਰੋਚਨ, ਆਨੰਦ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ
(3) ਵਿਰੋਚਨ, ਛੰਦ-ਬੋਧਤਾ ਤੇ ਹਾਸਾ	(4) ਵਿਰੋਚਨ, ਡਰ ਤੇ ਨਾਟਕੀਅਤਾ

[Question ID = 1611][Question Description = Q01_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6441]
2. 2 [Option ID = 6442]
3. 3 [Option ID = 6443]
4. 4 [Option ID = 6444]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6441]

2) ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਆਧਾਰਮੂਲਕ ਤੱਤ ਹਨ:

(1) ਭਾਵ, ਕਲਪਣਾ, ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਗਿਆਨ	(2) ਸ਼ੈਲੀ, ਕਲਪਣਾ, ਪਾਠਕ, ਭਾਸ਼ਾ
(3) ਬੁੱਧੀ, ਭਾਵ, ਸਮਾਜ, ਸ਼ੈਲੀ	(4) ਲੇਖਕ, ਭਾਸ਼ਾ, ਸਮਾਜ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ

[Question ID = 1612][Question Description = Q02_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6445]
- 2 [Option ID = 6446]
- 3 [Option ID = 6447]
- 4 [Option ID = 6448]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6445]

3) ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:

(1) ਇਕ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਪਾਠ	(2) ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀਬੱਧ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
(3) ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤ	(4) ਵਿਅਕਤੀ, ਘਟਨਾ ਤੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਬਿਆਨ

[Question ID = 1613][Question Description = Q03_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6449]
- 2 [Option ID = 6450]
- 3 [Option ID = 6451]
- 4 [Option ID = 6452]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6449]

4) ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ

- (1) ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
- (2) ਵਿਗਿਆਨਕ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ
- (3) ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਡਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ
- (4) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ

[Question ID = 1614][Question Description = Q04_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6453]
- 2 [Option ID = 6454]
- 3 [Option ID = 6455]
- 4 [Option ID = 6456]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6453]

5) ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਹੈ:

- (1) 1172 – 1258
- (2) 1173 – 1266
- (3) 1165 – 1250
- (4) 1205 – 1265

[Question ID = 1615][Question Description = Q05_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6457]
- 2 [Option ID = 6458]
- 3 [Option ID = 6459]
- 4 [Option ID = 6460]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6457]

6) ਫਰੀਦ ਬਾਣੀ ਦਾ ਜਮਾਤ ਆਧਾਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (1) ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਪਰਦੇਸੀ
- (2) ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
- (3) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
- (4) ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਹਿੰਸਰਾ, ਡਾ. ਨਰੇਸ਼

[Question ID = 1616][Question Description = Q06_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6461]
2. 2 [Option ID = 6462]
3. 3 [Option ID = 6463]
4. 4 [Option ID = 6464]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6461]

7) 'ਅਲਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਰੰਬੇ ਦੀ ਬੁਟੀ

ਮੁਰਸ਼ਦ ਮਨ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਾਈ ਹੁ।

ਨਫ਼ੀ ਅਸਬਾਤ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲੇ ਸੁ

ਹਰ ਰੰਗੇ ਹਰ ਜਾਈ ਹੁ।'

ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਦੇ ਇਸ ਕਲਾਮ ਵਿਚ 'ਨਫ਼ੀ ਅਸਬਾਤ' ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਹੈ:

- (1) ਅਸਮਾਨੀ ਪਾਣੀ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।
- (2) ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਮਤਾ
- (3) ਬਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ
- (4) ਨਫ਼ਸ ਨੂੰ ਮਾਰਣ ਵਾਲਾ ਜਲ

[Question ID = 1617][Question Description = Q07_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6465]
2. 2 [Option ID = 6466]
3. 3 [Option ID = 6467]
4. 4 [Option ID = 6468]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6465]

8) 'ਦਸ ਬਾਲਤਣਿ ਬੀਸ ਰਵਣਿ ਤੀਸਾ ਕਾ ਸੁੰਦਰ ਕਹਾਵੈ।'

ਇਸ ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੈ:

(1) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ	(2) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ
(3) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ	(4) ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ

[Question ID = 1618][Question Description = Q08_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6469]
2. 2 [Option ID = 6470]
3. 3 [Option ID = 6471]
4. 4 [Option ID = 6472]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6469]

9) ਦਮੋਦਰ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹੀਰ ਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ:

(1) 60	(2) 16
(3) 360	(4) 24

[Question ID = 1619][Question Description = Q09_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6473]
2. 2 [Option ID = 6474]

3. 3 [Option ID = 6475]

4. 4 [Option ID = 6476]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6473]

10) 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਸਾਹਿਤ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼' ਸੰਪਾਦਕ ਹੈ:

- (1) ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
- (2) ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ
- (3) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ
- (4) ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ

[Question ID = 1620][Question Description = Q10_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6477]

2. 2 [Option ID = 6478]

3. 3 [Option ID = 6479]

4. 4 [Option ID = 6480]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6477]

11) ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਹਨ:

(1) ਨਿਜ਼ਾਮੁਲ-ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਖਾਨ ਦੌਰਾ	(2) ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਦਾਦ ਖਾਂ
(3) ਬਾਕੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨ-ਉਦ-ਦੌਲਾ	(4) ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ

[Question ID = 1621][Question Description = Q11_24Punjabi Set1_A]

1. 1

[Option ID = 6481]

2. 2

[Option ID = 6482]

3. 3

[Option ID = 6483]

4. 4

[Option ID = 6484]

Correct Answer :-

- 1

[Option ID = 6481]

12) ਕਿਸ ਅਲੋਚਕ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੇ ਹਿੰਮਤੀ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਦੇ ਭਗੋੜੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਅਕਸ ਹੈ।

(1) ਨਜ਼ਮ ਹੁਸੈਨ ਸੱਯਦ	(2) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
(3) ਅਤਰ ਸਿੰਘ	(4) ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

[Question ID = 1622][Question Description = Q12_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6485]

2. 2 [Option ID = 6486]

3. 3 [Option ID = 6487]

4. 4 [Option ID = 6488]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6485]

13) ਕਿਹੜੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਨੂੰ 'ਕੋਲਬਰੁਕ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ' ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(1) ਭਾਈ ਬਾਝੇ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ	(2) ਸੌਢੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ
(3) ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜਾਂ ਹੰਦਾਲੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ	(4) ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ

[Question ID = 1623][Question Description = Q13_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6489]
2. 2 [Option ID = 6490]
3. 3 [Option ID = 6491]
4. 4 [Option ID = 6492]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6489]

14) ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾ 'ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ:

(1) ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ	(2) ਭਾਈ ਸੁਰਦਾਸ
(3) ਅੱਡਣ ਸ਼ਾਹ	(4) ਭਾਈ ਕਨ੍ਹੀਆ

[Question ID = 1624][Question Description = Q14_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6493]
2. 2 [Option ID = 6494]
3. 3 [Option ID = 6495]
4. 4 [Option ID = 6496]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6493]

15) ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਲ ਦੇ ਵਾਰਤਕ-ਰਚੈਤਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (1) ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੋਰੀ- ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ
- (2) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ- ਚਰਨ ਸਿੰਘ
- (3) ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ- ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ
- (4) ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੀ- ਬਾਵਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ

[Question ID = 1625][Question Description = Q15_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6497]
2. 2 [Option ID = 6498]
3. 3 [Option ID = 6499]
4. 4 [Option ID = 6500]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6497]

16) 'ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਹੈ:

(1) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ	(2) ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ
(3) ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ	(4) ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

[Question ID = 1626][Question Description = Q16_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6501]
2. 2 [Option ID = 6502]
3. 3 [Option ID = 6503]
4. 4 [Option ID = 6504]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6501]

17) ਮੁੱਢਲੇ ਕੌਰ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ:

- (1) ਨਿਜਪਰਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
- (2) ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਤੇ ਯਥਾਰਥਕ ਭਾਵ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- (3) ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਆਸ਼ਾ
- (4) ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤੇ ਵਿਦਰੋਹੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

[Question ID = 1627][Question Description = Q17_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6505]
2. 2 [Option ID = 6506]
3. 3 [Option ID = 6507]

4. 4 [Option ID = 6508]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6505]

18) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਵਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਧਰਾਤਲ ਹੈ:

- (1) ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਧੀ
- (2) ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਫ਼ਲਸਫੇ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਠਾ
- (3) ਧਾਰਮਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਉੱਠਾਨ
- (4) ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਕਾਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

[Question ID = 1628][Question Description = Q18_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6509]
2. 2 [Option ID = 6510]
3. 3 [Option ID = 6511]
4. 4 [Option ID = 6512]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6509]

19) ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਹੈ:

(1) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ	(2) ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
(3) ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ	(4) ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ

[Question ID = 1629][Question Description = Q19_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6513]
2. 2 [Option ID = 6514]
3. 3 [Option ID = 6515]
4. 4 [Option ID = 6516]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6513]

20) ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵੱਖਰਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ:

- (1) ਵਿਗਠਤ ਤੇ ਵਿਖੰਡਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
- (2) ਰੋਹ-ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
- (3) ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
- (4) ਮਨੁੱਖੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਗੁਆਚਣ ਦੀ ਕਵਿਤਾ

[Question ID = 1630][Question Description = Q20_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6517]
2. 2 [Option ID = 6518]
3. 3 [Option ID = 6519]
4. 4 [Option ID = 6520]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6517]

21) "ਨਾਵਲ ਵਿਧਾ ਹੀ ਐਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਠੌਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਓ ਤੇ ਤਨਾਉ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਦੁਖਾਂਤ ਹੋਣੀ ਦੀ ਵਿਛੋੜਨਾ ਨੂੰ ਪੁੰਜਦੇ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?

- (1) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ
- (2) ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
- (3) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
- (4) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ

[Question ID = 1631][Question Description = Q21_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6521]
2. 2 [Option ID = 6522]
3. 3 [Option ID = 6523]
4. 4 [Option ID = 6524]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6521]

22) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ:

(1) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ- ਸ਼ਹਿਰਜ਼ਾਦ	(2) ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ- ਕੋਟ ਤੇ ਮਨੁੱਖ
(3) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ- ਹਾਰ ਗਿਆਂ ਰਤਨਿਆਂ	(4) ਅਜੀਤ ਕੌਰ- ਉਹ ਸੌਰਦੀ

[Question ID = 1632][Question Description = Q22_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6525]
- 2 [Option ID = 6526]
- 3 [Option ID = 6527]
- 4 [Option ID = 6528]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6525]

23) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ:

(1) ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ- ਠਰੀ ਰਾਤ	(2) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ- ਚੱਕ ਨੰਬਰ 36
(3) ਅਜੀਤ ਕੌਰ- ਪੋਸਟ ਮਾਸਟਰ	(4) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ- ਜਲ ਬਿਨ ਕੁੰਡ

[Question ID = 1633][Question Description = Q23_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6529]
- 2 [Option ID = 6530]
- 3 [Option ID = 6531]
- 4 [Option ID = 6532]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6529]

24) ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਵਰਗ ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ:

- (1) ਚੱਟੂ, ਖੱਬਲ, ਸ਼ੀਸ਼ਾ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਿਲਦ
- (2) ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ, ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬੱਧੀਆਂ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਣਕਾ, ਚਾਰਾ
- (3) ਅਗਨੀ ਕਲਸ਼, ਬੁੱਤ ਸ਼ਿਕਨ, ਓਪਰਾ ਮਰਦ, ਸੱਗੀ ਫੁੱਲ
- (4) ਇਕ ਟੋਟਾ ਔਰਤ, ਅਦਨਾ ਇਨਸਾਨ, ਤੀਜਾ ਯੁੱਧ, ਯੁੱਧ ਖੇਤਰ

[Question ID = 1634][Question Description = Q24_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6533]
- 2 [Option ID = 6534]
- 3 [Option ID = 6535]
- 4 [Option ID = 6536]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6533]

25) ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ (1978-1992) ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲਘੂ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ:

(1) ਸਾਂਝਾ ਵਿਹੜਾ, ਸ਼ਾਮਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ	(2) ਸਰਦ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ
(3) ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਦਾ ਨਾਟਕ, ਅਜੀਤ ਰਾਮ	(4) ਬਲਦੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰੁੱਖ, ਗੁੰਗੇ ਬੋਲ ਪਏ

[Question ID = 1635][Question Description = Q25_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6537]
- 2 [Option ID = 6538]
- 3 [Option ID = 6539]
- 4 [Option ID = 6540]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6537]

26) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਲੋਹਾ ਕੁੱਟ' ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੀਮ ਹੈ:

(1) ਮਰਦ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦਾ ਮਸਲਾ	(2) ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ
(3) ਔਰਤ ਦੇ ਉਧਾਲੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ	(4) ਪਿਆਰ ਦਾ ਵਿਗੌਠਤ ਰੂਪ

[Question ID = 1636][Question Description = Q26_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6541]
- 2 [Option ID = 6542]
- 3 [Option ID = 6543]
- 4 [Option ID = 6544]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6541]

27) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (1) ਤੂੰ ਕੋਣ, ਸੁਹਣਾ ਖਾਬ
- (2) ਮੁਸੱਲੀ, ਕੰਧਾਂ ਰੇਤ ਦੀਆਂ
- (3) ਕੁਕਨਸ, ਜਗੀਰਦਾਰ
- (4) ਖਸਮਾਂ ਖਾਣੀਆਂ, ਲੰਮੀ ਸੜਕ ਲਾਹੌਰ ਦੀ

[Question ID = 1637][Question Description = Q27_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6545]
- 2 [Option ID = 6546]
- 3 [Option ID = 6547]
- 4 [Option ID = 6548]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6545]

28) ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਨਾਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਪੁਸਤਕ ਹੈ:

(1) ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਰਾਜਪਾਲ	(2) ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ
(3) ਮਨਜੀਤਪਾਲ ਕੌਰ	(4) ਨਵਨਿੰਦਰਾ ਬਹਿਲ

[Question ID = 1638][Question Description = Q28_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6549]
- 2 [Option ID = 6550]
- 3 [Option ID = 6551]
- 4 [Option ID = 6552]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6549]

29) 'ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ' ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ:

- (1) ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਿਕਾਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (2) ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਫਤਿਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਿਕਾਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (3) ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਠਹਿਰਾਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (4) ਜੰਗ ਦਾ ਸਥਾਨ

[Question ID = 1639][Question Description = Q29_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6553]
- 2 [Option ID = 6554]
- 3 [Option ID = 6555]
- 4 [Option ID = 6556]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6553]

30) 'ਕਹਿ ਮੁਕਰਨੀ' ਹੈ:

- (1) ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਖਾਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ।
- (2) ਪਿਸਾਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗ੍ਰੰਥ, ਜੋ ਹੁਣ ਅਲੱਭ ਹੈ।
- (3) ਉਹ ਉਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜਾਂ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਸਹਿਜ ਫਲ ਹਨ।
- (4) ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹੋਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਸਤੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਭਾਵ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ।

[Question ID = 1640][Question Description = Q30_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6557]
2. 2 [Option ID = 6558]
3. 3 [Option ID = 6559]
4. 4 [Option ID = 6560]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6557]

31)

ਕਥਾਨਕ ਰੂੜੀ ਕਿਸੇ ਕਥਾ/ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜੋ:

- (1) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (2) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।
- (3) ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਧੀਨ ਹੋਂਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।
- (4) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਨਵੀਨ ਤੇ ਸਜੀਵ ਹੈ।

[Question ID = 1641][Question Description = Q31_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6561]
2. 2 [Option ID = 6562]
3. 3 [Option ID = 6563]
4. 4 [Option ID = 6564]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6561]

32)

'ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ: ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ:

- (1) ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ
- (2) ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
- (3) ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ
- (4) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ

[Question ID = 1642][Question Description = Q32_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6565]
2. 2 [Option ID = 6566]
3. 3 [Option ID = 6567]
4. 4 [Option ID = 6568]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6565]

33)

ਸੋਸਿਊਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ:

- (1) ਰਿਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
- (2) ਵਿਅਤੀਗਤ ਸੰਚਾਰ-ਜੁਗਤ
- (3) ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਵਿਧੀ
- (4) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨੇਮ

[Question ID = 1643][Question Description = Q33_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6569]
2. 2 [Option ID = 6570]
3. 3 [Option ID = 6571]
4. 4 [Option ID = 6572]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6569]

34)

"ਭਾਸ਼ਾ ਆਪਹੁਦਰੇ ਉਚਾਰਮੁਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਕਥਨ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਹੈ?

- (1) ਬਲੋਕ ਤੇ ਟਰੋਗਰ
- (2) ਬਲੂਮਫੀਲਡ
- (3) ਸੋਸਿਊਰ
- (4) ਈ. ਸਾਪੀਰ

[Question ID = 1644][Question Description = Q34_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6573]
2. 2 [Option ID = 6574]
3. 3 [Option ID = 6575]
4. 4 [Option ID = 6576]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6573]

35)

ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ:

- (1) ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਚਾਰ
- (2) ਇਕਾਲਕ ਤੇ ਦੁਕਾਲਕ
- (3) ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਤੇ ਮੈਕਰੋ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
- (4) ਮਨੋ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ

[Question ID = 1645][Question Description = Q35_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6577]
2. 2 [Option ID = 6578]
3. 3 [Option ID = 6579]
4. 4 [Option ID = 6580]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6577]

36)

ਨੌਮ ਚੌਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਕ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪਕਾਂ (universals) ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ:

- (1) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ
- (2) ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰੀਵੀ ਸਾਂਝ
- (3) ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਜਨਮ ਵਿਉਂਤ
- (4) ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰਜ

[Question ID = 1646][Question Description = Q36_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6581]
2. 2 [Option ID = 6582]
3. 3 [Option ID = 6583]
4. 4 [Option ID = 6584]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6581]

37)

ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ 'ਕੋਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ' ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਕਿਹੜੇ ਸੰਨ ਵਿਚ ਘਟੀ ਸੀ:

(1) 1912	(2) 1914
(3) 1916	(4) 1918

[Question ID = 1647][Question Description = Q37_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6585]
2. 2 [Option ID = 6586]
3. 3 [Option ID = 6587]
4. 4 [Option ID = 6588]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6585]

38)

'ਗਵਾਹ ਦੇ ਫ਼ਨਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ' ਕਿਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਹੈ:

- (1) Roll of Honour
- (2) Fight For justice
- (3) Anita And Me
- (4) Midnight Children

[Question ID = 1648][Question Description = Q38_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6589]
2. 2 [Option ID = 6590]
3. 3 [Option ID = 6591]
4. 4 [Option ID = 6592]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6589]

39) ਲਿਉ ਤਾਲਸਤਾਏ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ:

- (1) ਗੁਰੂਬਖਸ਼
- (2) ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
- (3) ਸੁਖਬੀਰ
- (4) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

[Question ID = 1649][Question Description = Q39_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6593]
2. 2 [Option ID = 6594]
3. 3 [Option ID = 6595]
4. 4 [Option ID = 6596]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6593]

40) 'ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼' ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ:

- (1) ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ
- (2) ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
- (3) ਸ.ਪ. ਸਿੰਘ
- (4) ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ

[Question ID = 1650][Question Description = Q40_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6597]
2. 2 [Option ID = 6598]
3. 3 [Option ID = 6599]
4. 4 [Option ID = 6600]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6597]

41) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਵਰਗ ਹੈ:

- (A) ਜਾਰਜ ਲੁਕਾਰ
- (B) ਪੇਅਰੇ ਮੈਸਰੇ
- (C) ਟੈਰੀਈਗਲਟਨ
- (D) ਜੋਨਾਥਨ ਕੁਲਰ
- (E) ਜੋਨਾਰਡ ਜੈਨੇ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1651][Question Description = Q41_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6601]
2. 2 [Option ID = 6602]
3. 3 [Option ID = 6603]
4. 4 [Option ID = 6604]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6601]

42)

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ:

- (A) ਇਹ ਸਰੋਦੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਕ ਭੇਦ ਹੈ।
- (B) ਇਸ ਵਿਚ ਤੀਬਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (C) ਇਸਦੀ ਵਿਉਂਤ ਦਾ ਸੰਗੀਤਬੱਧ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।
- (D) ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (E) ਇਹ ਸਾਜ਼-ਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1652][Question Description = Q42_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6605]
- 2. 2 [Option ID = 6606]
- 3. 3 [Option ID = 6607]
- 4. 4 [Option ID = 6608]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6605]

43)

ਰੁਬਾਈ ਦੀਆਂ ਰੂਪਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ:

- (A) ਥੀਮ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ
- (B) ਚਾਰ ਸਤਰੀ ਵਿਉਂਤ
- (C) ਛੰਦ ਮੁਕਤਤਾ
- (D) ਆਸਕਾਨਾ ਤੇ ਆਰਿਫ਼ਾਨਾ ਭਾਵ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- (E) ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਾਵਿ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1653][Question Description = Q43_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6609]
- 2. 2 [Option ID = 6610]
- 3. 3 [Option ID = 6611]
- 4. 4 [Option ID = 6612]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6609]

44)

ਵਜੀਦ ਦੇ ਕਲਾਮ ਦੇ ਉੱਘੜਵੇਂ ਗੁਣ ਹਨ:

- (A) ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ

- (B) ਰੱਬ ਦੀ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ
- (C) ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- (D) ਰੱਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰੱਬ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਉੱਤੇ ਵਿਅੰਗ
- (E) ਪੈਂਟੋਹਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (E), (D), (C) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (4) (B), (C), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1654][Question Description = Q44_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6613]
2. 2 [Option ID = 6614]
3. 3 [Option ID = 6615]
4. 4 [Option ID = 6616]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6613]

45) ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (A) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ- ਚਿਸ਼ਤੀ
- (B) ਫਰਦ ਫਕੀਰ- ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ
- (C) ਹਾਫਿਜ਼ ਜਮਾਲ ਅੱਲਾਹ ਮਜ਼ਹਬ- ਧੁਹਰਾਵਰਦੀ
- (D) ਅਲੀ ਹੈਦਰ- ਕਾਦਰੀ
- (E) ਖਵਾਜਾ ਗ਼ੁਲਾਮ ਫ਼ਰੀਦ- ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (D), (E), (A) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1655][Question Description = Q45_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6617]
2. 2 [Option ID = 6618]
3. 3 [Option ID = 6619]
4. 4 [Option ID = 6620]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6617]

46) 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ:

- (A) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
- (B) ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ
- (C) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
- (D) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੈਣੀ

(E) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (C), (B) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1656][Question Description = Q46_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6621]
2. 2 [Option ID = 6622]
3. 3 [Option ID = 6623]
4. 4 [Option ID = 6624]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6621]

47)

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (A) ਅਗਰੇ ਦੀ ਵਾਰ- ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ
- (B) ਚੱਠਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰ- ਤੇਜਭਾਨ
- (C) ਲਵਕੁਸ਼ ਦੀ ਵਾਰ- ਦੇਵੀ ਦਾਸ
- (D) ਸੋਢੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰ- ਰਾਮ ਸਿੰਘ
- (E) ਭੰਗਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰ- ਕਵੀ ਸੋਭਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1657][Question Description = Q47_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6625]
2. 2 [Option ID = 6626]
3. 3 [Option ID = 6627]
4. 4 [Option ID = 6628]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6625]

48)

ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (A) ਇਕ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸੁਪਨੇ- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ
- (B) ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਦੁਨੀਆਂ- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
- (C) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਿੱਤਲੀਆਂ- ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ
- (D) ਮੇਰਾ ਨਾਨਕਾ ਸ਼ਹਿਰ- ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
- (E) ਬੂਹੇ ਬਾਰੀਆਂ- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (A) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (E), (D), (A) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1658][Question Description = Q48_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6629]
2. 2 [Option ID = 6630]
3. 3 [Option ID = 6631]
4. 4 [Option ID = 6632]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6629]

49) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ:

- (A) ਛਲਿਤਰਾਂ- ਰਫੀਕ ਡੋਗਰ
- (B) ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ- ਮੁਸਤਾਕ ਬਾਸਤ
- (C) ਪੈਂਡਾ- ਨਾਸਰ ਰਾਣਾ
- (D) ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਮੈਂ - ਅਨਵਰੀ ਅਲੀ
- (E) ਸੌਚਾਂ- ਆਸ਼ਕ ਰੁਹੇਲ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1659][Question Description = Q49_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6633]
2. 2 [Option ID = 6634]
3. 3 [Option ID = 6635]
4. 4 [Option ID = 6636]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6633]

50) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਬਤ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹਨ:

- (A) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਪਿਆਰ/ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਬਿਹਰਾ ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਟਿਕਾ ਕੇ ਭਾਵੁਕ ਤੇ ਵੈਰਾਗਮਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- (B) ਸ਼ਿਵ ਕਾਵਿ ਮੌਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ/ਦਵੰਦ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (C) ਸ਼ਿਵ-ਕਾਵਿ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ-ਕਾਵਿ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਨੰਤਰਤਾ ਵਿਚ ਚਿਤਰਦਾ ਹੈ।
- (D) ਸ਼ਿਵ-ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ-ਕਾਵਿ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਦੇ ਥੀਮ ਦਾ ਬਿਖਰਾਓ/ਪੇਤਲਾਪਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (E) ਸ਼ਿਵ-ਕਾਵਿ ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਨਿਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸਦਾ ਹੌਂਦ ਆਧਾਰ ਹੀ ਬਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

(4) (A), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1660][Question Description = Q50_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6637]
2. 2 [Option ID = 6638]
3. 3 [Option ID = 6639]
4. 4 [Option ID = 6640]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6637]

51)

ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮੂਲਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਕਲਾ ਜੁਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਹੋਂਦ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੀ:

- (A) ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਸਪਾਟ ਚਿਤਰਣ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ
- (B) ਨਿੱਜਪਰਕ ਤੇ ਹੋਂਦਮੂਲਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ
- (C) ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਸਦੀਵੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇਧ
- (D) ਦੇਹਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਖਪਤਵਾਦੀ ਰੱਵਈਏ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ
- (E) ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (B), (E) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1661][Question Description = Q51_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6641]
2. 2 [Option ID = 6642]
3. 3 [Option ID = 6643]
4. 4 [Option ID = 6644]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6641]

52)

ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ :

- (A) ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਸੁਧਾਰਵਾਦ
- (B) ਰੋਮਾਂਚਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਣ
- (C) ਰੋਮਾਂਚਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ
- (D) ਯਥਾਰਥਵਾਦ
- (E) ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E), (A) ਕੇਵਲ
- (4) (D), (E), (A), (B) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1662][Question Description = Q52_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6645]

2. 2 [Option ID = 6646]
3. 3 [Option ID = 6647]
4. 4 [Option ID = 6648]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6645]

53) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਜਿਹਾ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੁਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ :

- (A) ਓਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮੂਹਾਂ ਤੇ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਵੀ।
- (B) ਸੋਚਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਕਾਰਣ ਵੀ।
- (C) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਇਕਹਿਰੇ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਹਨ।
- (D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਨੁਓ ਵਿਚ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵਿਆਪਤ ਹੈ।
- (E) ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁੰਮ-ਗਵਾਰ ਗਏ ਅਰਥ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਪੂੜ ਹੇਠੋਂ ਉਭਰ ਨਵੇਂ ਆਯਾਸ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (B), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (B), (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1663][Question Description = Q53_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6649]
2. 2 [Option ID = 6650]
3. 3 [Option ID = 6651]
4. 4 [Option ID = 6652]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6649]

54) ਉੱਤਰ-ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਹਨ :

- (A) ਸਥਾਨਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਿਥਣਾ।
- (B) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤਕ-ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ।
- (C) ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰਚਨਾ-ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਣ ਵੇਲੇ ਇਕ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।
- (D) ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਸੁਪਨੇ ਜਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਰੂੜੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣਾ।
- (E) ਯਥਾਰਥ ਪ੍ਰਤਿ ਮਲਾਂਕਣੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (C), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1664][Question Description = Q54_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6653]
2. 2 [Option ID = 6654]
3. 3 [Option ID = 6655]
4. 4 [Option ID = 6656]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6653]

55)

ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

- (A) ਇਕ ਸਿਫਰ ਸਿਫਰ - ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
- (B) ਇਕ ਐਤਵਾਰ- ਆਈ.ਸੀ.ਨੰਦਾ
- (C) ਇੰਦਰਜਾਲ- ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੂਜਾ
- (D) ਇਕ ਰਮਾਇਣ ਹੋਰ- ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ
- (E) ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜਸੂਜਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (E), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (4) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1665][Question Description = Q55_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6657]
- 2. 2 [Option ID = 6658]
- 3. 3 [Option ID = 6659]
- 4. 4 [Option ID = 6660]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6657]

56)

ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (A) ਉਧਾਲੀ ਹੋਈ ਕੁੜੀ, ਰਿੜੀਆਂ
- (B) ਰਿੜੀਆਂ, ਨਾਟਕ ਮੁਨਸ਼ੀ ਖਾਨ ਦਾ
- (C) ਮੁਕ ਸੰਸਾਰ, ਸ਼ਾਇਰੀ
- (D) ਪਿਤਾ ਪਿਆਰ, ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ
- (E) ਬੋਡਰ ਬੋਡਰ, ਬੇ-ਘਰੇ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (B), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (D), (C) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1666][Question Description = Q56_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6661]
- 2. 2 [Option ID = 6662]
- 3. 3 [Option ID = 6663]
- 4. 4 [Option ID = 6664]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6661]

57)

ਨਾਟ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (A) ਰੰਗ ਮੰਚ- ਹਰਸਰਨ ਸਿੰਘ
- (B) ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ- ਗਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੱਲ

- (C) ਨਾਟਕ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ- ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ
- (D) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ- ਸਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ
- (E) ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਨਾਟਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (B), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1667][Question Description = Q57_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6665]
- 2. 2 [Option ID = 6666]
- 3. 3 [Option ID = 6667]
- 4. 4 [Option ID = 6668]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6665]

58) ਹੇਠ ਦਰਜ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ:

- (A) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- (B) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਕਿਰਿਆ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ।
- (C) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਇਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸੰਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- (D) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਆਇਆ ਬਦਲਾਵ ਆੰਤਰਿਕ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਹੈ।
- (E) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪੱਸ਼ਮੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A), (B), (E) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (D), (C) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1668][Question Description = Q58_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6669]
- 2. 2 [Option ID = 6670]
- 3. 3 [Option ID = 6671]
- 4. 4 [Option ID = 6672]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6669]

59) ਬੁਝਾਰਤ ਦੀ ਰੂਪ-ਵਿਧਾ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ:

- (A) ਬੁਝਾਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁੱਛੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (B) ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (C) ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਕਦੇ ਰੂਪਕਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਤੇ ਬਿੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਸਪਾਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ।
- (D) ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਲੋਕਮਨ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਰ ਕਿਨਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (E) ਬੁਝਾਰਤ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਹਸਮਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (D), (E), (A), (B) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1669][Question Description = Q59_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6673]
2. 2 [Option ID = 6674]
3. 3 [Option ID = 6675]
4. 4 [Option ID = 6676]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6673]

60)

ਹੇਠ ਦਰਜ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹਨ :

- (A) ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ।
- (B) ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅੰਤਰ ਮੁਖਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰਮੁਖਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
- (C) ਸਭਿਆਚਾਰ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।
- (D) ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (E) ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਥਿਰ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਵੀ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (2) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (C), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1670][Question Description = Q60_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6677]
2. 2 [Option ID = 6678]
3. 3 [Option ID = 6679]
4. 4 [Option ID = 6680]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6677]

61)

ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਧਰ ਹਨ :

- (A) ਧੁਨੀਆਤਮਕ
- (B) ਰੂਪਾਤਮਕ
- (C) ਵਾਕਾਤਮਕ
- (D) ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨਕ
- (E) ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਕ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (D), (E) ਕੇਵਲ

(2) (A), (C), (B), (E) ਕੇਵਲ

(3) (A), (B), (C), (D) ਕੇਵਲ

(4) (B), (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1671][Question Description = Q61_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6681]
- 2 [Option ID = 6682]
- 3 [Option ID = 6683]
- 4 [Option ID = 6684]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6681]

62) ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ :

- (A) ਸੁਰ
- (B) ਵਾਕਸੁਰ
- (C) ਸ੍ਰੁਰ
- (D) ਨਾਸਿਕਤਾ
- (E) ਵਿਅੰਜਨ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (3) (A), (C), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1672][Question Description = Q62_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6685]
- 2 [Option ID = 6686]
- 3 [Option ID = 6687]
- 4 [Option ID = 6688]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6685]

63) ਨੋਮ ਚੌਮਸਕੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਰਗ ਹੈ :

- (A) ਵਾਕਾਂਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਨੋਮ
- (B) ਧੁਨੀ ਉੱਚਾਰਨ ਵਿਧੀ
- (C) ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਨਿਭਾਓ
- (D) ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਨੋਮ
- (E) ਬਹੁਅਰਥਕਤਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (2) (A), (B), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (B), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1673][Question Description = Q63_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6689]
2. 2 [Option ID = 6690]
3. 3 [Option ID = 6691]
4. 4 [Option ID = 6692]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6689]

64) ਕਿਹੜੇ ਕਤਨ ਸਹੀ ਹਨ :

- (A) ਆਵਾਸ 'ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (B) ਪਰਵਾਸੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (C) ਮੂਲਵਾਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰਾਏ ਥਾਂ ਰਹਿਣਾ ਪਰਵਾਸ ਹੈ।
- (D) ਮੂਲਵਾਸ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਪਰਵਾਸ ਹੈ।
- (E) ਮੂਲਵਾਸ ਪਰਵਾਸੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C)
- (2) (C), (D), (E)
- (3) (E), (A), (B)
- (4) (B), (C), (D)

[Question ID = 1674][Question Description = Q64_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6693]
2. 2 [Option ID = 6694]
3. 3 [Option ID = 6695]
4. 4 [Option ID = 6696]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6693]

65) ਖੋਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹਨ :

- (A) ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਕਹੇ ਕਥਨਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਗਮਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਹੈ।
- (B) ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰਵਾਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂ ਸਰਬਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ।
- (C) ਅਧਿਆਤਮਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਤਤਵਮੀਮਾਂਸਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਫੁਰਨਾਵਾਦੀ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (D) ਸੰਦੇਹਵਾਦ ਗਿਆਨ- ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੋਧ ਜਾਂ ਖੋਜ ਲਈ ਉਤੋਜਨਾ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ।
- (E) ਆਗਮਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਥਵਾ ਸਰਬਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C) ਕੇਵਲ
- (2) (B), (C), (D) ਕੇਵਲ
- (3) (C), (D), (E) ਕੇਵਲ
- (4) (E), (A), (B) ਕੇਵਲ

[Question ID = 1675][Question Description = Q65_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6697]
2. 2 [Option ID = 6698]
3. 3 [Option ID = 6699]
4. 4 [Option ID = 6700]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6697]

66) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
(A) ਬਣਤਰ ਤੇ ਬੁਣਤਰ	(I) ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ
(B) ਸੰਰਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ	(II) ਮਾਰਕਸਵਾਦ
(C) ਨੀਂਹ ਤੇ ਉਸਾਰ	(III) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
(D) ਹਾਇਬ੍ਰੇਡਿਟੀ ਤੇ ਡਾਇਸਪੋਰਾ	(IV) ਨਵਾਲੋਰਨਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(III), (D)-(I)
- (2) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(IV)
- (3) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(IV), (D)-(II)
- (4) (A)-(IV), (B)-(I), (C)-(II), (D)-(III)

[Question ID = 1676][Question Description = Q66_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6701]
2. 2 [Option ID = 6702]
3. 3 [Option ID = 6703]
4. 4 [Option ID = 6704]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6701]

67) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
(A) ਸਰਵਰ ਪੰਖੀ ਹੇਕੜੋਂ ਫਾਹੀਵਾਲ ਪਰਾਸ	(I) ਬਾਬਾ ਵਜੀਦ
(B) ਪਿਆਰੇ ਬਿਨ ਮਸਲੂਤ ਉੱਠ ਜਾਣਾ	(II) ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ
(C) ਇਕਨਾ ਰਾਹ ਸਰੀਅਤ ਇਕਨਾ ਰਾਮ ਹਰਿ	(III) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
(D) ਪ੍ਰੀਆਂ ਧੁਖੇ ਮੇਰੇ ਮੁਰਸ਼ਦਿ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਫੋਲਾਂ ਤਾ ਲਾਲ	(IV) ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(IV)
- (2) (A)-(II), (B)-(I), (C)-(IV), (D)-(III)
- (3) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(III)
- (4) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(I), (D)-(II)

[Question ID = 1677][Question Description = Q67_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6705]
2. 2 [Option ID = 6706]
3. 3 [Option ID = 6707]
4. 4 [Option ID = 6708]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6705]

68) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I

- (A) ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
- (B) ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ
- (C) ਅਣੀ ਰਾਇ
- (D) ਕਾਦਰਯਾਰ

ਸੂਚੀ II

- (I) ਜੰਗਨਾਮਾ ਦਿੱਲੀ
- (II) ਜੰਗਨਾਮਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ
- (III) ਜੰਗਨਾਮਾ ਲਾਹੌਰ
- (IV) ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(I)
- (2) (A)-(III), (B)-(I), (C)-(IV), (D)-(II)
- (3) (A)-(I), (B)-(IV), (C)-(III), (D)-(II)
- (4) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(I), (D)-(IV)

[Question ID = 1678][Question Description = Q68_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6709]
- 2. 2 [Option ID = 6710]
- 3. 3 [Option ID = 6711]
- 4. 4 [Option ID = 6712]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6709]

69) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I

- (A) ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ
- (B) ਡਾ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ
- (C) ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
- (D) ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ

ਸੂਚੀ II

- (I) ਪ੍ਰਦੇਸ ਯਾਤਰਾ
- (II) ਦੇਸ਼ਾਂ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ
- (III) ਮੇਰਾ ਵਲਾਇਤੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ
- (IV) ਸੈਲ ਸਪਾਟੇ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(IV), (D)-(II)
- (2) (A)-(III), (B)-(I), (C)-(II), (D)-(IV)
- (3) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(I), (D)-(IV)
- (4) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(I)

[Question ID = 1679][Question Description = Q69_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6713]
- 2. 2 [Option ID = 6714]
- 3. 3 [Option ID = 6715]
- 4. 4 [Option ID = 6716]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6713]

70) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I

- (A) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ
- (B) ਮਨਜੀਤ ਟਿਵਾਣਾ
- (C) ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦਿੱਲੀ

ਸੂਚੀ II

- (I) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ
- (II) ਪਰਵਾਸੀ ਕਵਿਤਾ
- (III) ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ

(C) ਦਰਸ਼ਨ ਗਿਲ
(D) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

(III) ਜੁਤਾਰਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ
(IV) ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A)-(III), (B)-(IV), (C)-(II), (D)-(I)
- (2) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(III)
- (3) (A)-(III), (B)-(I), (C)-(II), (D)-(IV)
- (4) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(III)

[Question ID = 1680][Question Description = Q70_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6717]
2. 2 [Option ID = 6718]
3. 3 [Option ID = 6719]
4. 4 [Option ID = 6720]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6717]

71) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I

- (A) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
- (B) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
- (C) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
- (D) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

ਸੂਚੀ II

- (I) ਆਬਣ ਉੱਗਣ
- (II) ਰਾਤ ਬਾਕੀ ਹੈ
- (III) ਹਸਤਾਖਰ
- (IV) ਅੱਧ ਖਿੜਿਆ ਫੁੱਲ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(I)
- (2) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(III)
- (3) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(III), (D)-(I)
- (4) (A)-(III), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(II)

[Question ID = 1681][Question Description = Q71_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6721]
2. 2 [Option ID = 6722]
3. 3 [Option ID = 6723]
4. 4 [Option ID = 6724]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6721]

72) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I

- (A) ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
- (B) ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ
- (C) ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੋਹਰ
- (D) ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

ਸੂਚੀ II

- (I) ਰੂਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
- (II) ਪੇਂਡਾਂ ਦੇ ਪੁਆੜੇ
- (III) ਆਤਮ ਦਾ ਵਿਆਹ
- (IV) ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

- (1) (A)-(III), (B)-(I), (C)-(II), (D)-(IV)
- (2) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(IV), (D)-(III)
- (3) (A)-(II), (B)-(I), (C)-(III), (D)-(IV)
- (4) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(IV), (D)-(I)

[Question ID = 1682][Question Description = Q72_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6725]
2. 2 [Option ID = 6726]
3. 3 [Option ID = 6727]
4. 4 [Option ID = 6728]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6725]

73) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
(A) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ	(I) ਲੋਕ ਧਰਮ
(B) ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	(II) ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ
(C) ਸ. ਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ	(III) ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ
(D) ਦਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ	(IV) ਗਿੱਧਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(IV)
- (2) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(IV)
- (3) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(IV), (D)-(I)
- (4) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(I)

[Question ID = 1683][Question Description = Q73_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6729]
2. 2 [Option ID = 6730]
3. 3 [Option ID = 6731]
4. 4 [Option ID = 6732]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6729]

74) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
(A) ਪਟਿਆਲਾ	(I) ਮਾਝੀ
(B) ਲੁਧਿਆਣਾ	(II) ਪੁਆਧੀ
(C) ਕਸੂਰ	(III) ਦੁਆਬੀ
(D) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	(IV) ਮਲਵਈ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(IV)
- (2) (A)-(III), (B)-(IV), (C)-(II), (D)-(I)
- (3) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(III)
- (4) (A)-(IV), (B)-(I), (C)-(III), (D)-(II)

[Question ID = 1684][Question Description = Q74_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6733]
2. 2 [Option ID = 6734]
3. 3 [Option ID = 6735]
4. 4 [Option ID = 6736]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6733]

75) ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
(A) ਲਾਡੋ	(I) ਮੂਲ ਲੇਖਕ: ਰੂਪਾ ਬਾਜਵਾ ਅਨੁਵਾਦਕ: ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
(B) ਚੰਗੀ ਧਰਤੀ	(II) ਮੂਲ ਲੇਖਕ: ਟੋਨੀ ਮੈਰੀਸਨ ਅਨੁਵਾਦਕ: ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਓ
(C) ਸਾੜੀ ਸ਼ਾਪ	(III) ਮੂਲ ਲੇਖਕ: ਪਰਲ ਐਸ ਬੱਕ ਅਨੁਵਾਦਕ: ਡੀ.ਆਰ. ਸਰਦੇਵਾ
(D) ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਚਾਨਣ	(IV) ਮੂਲ ਲੇਖਕ: ਐਡਵਿਲ ਆਰਨਡ ਅਨੁਵਾਦਕ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(I), (D)-(IV)
- (2) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(IV), (D)-(I)
- (3) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(IV), (D)-(I)
- (4) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(I)

[Question ID = 1685][Question Description = Q75_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6737]
2. 2 [Option ID = 6738]
3. 3 [Option ID = 6739]
4. 4 [Option ID = 6740]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6737]

76) ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (B) ਰੂਪਵਾਦੀ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (C) ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (D) ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (E) ਚਿਹਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਲੋਚਨਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (B), (D), (C), (A), (E)
- (2) (C), (B), (E), (D), (A)
- (3) (D), (A), (B), (E), (C)
- (4) (A), (D), (B), (C), (E)

[Question ID = 1686][Question Description = Q76_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6741]
2. 2 [Option ID = 6742]

3. 3 [Option ID = 6743]

4. 4 [Option ID = 6744]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6741]

77) ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
- (B) ਸ਼ਾਹ-ਸਰਫ
- (C) ਹਾਸ਼ਮ
- (D) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
- (E) ਗੁਲਾਮ ਜੀਲਾਨੀ ਰੋਹਤਕੀ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (D), (B), (C), (E)
- (2) (A), (B), (D), (C), (E)
- (3) (B), (D), (E), (C), (A)
- (4) (E), (B), (C), (D), (A)

[Question ID = 1687][Question Description = Q77_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6745]

2. 2 [Option ID = 6746]

3. 3 [Option ID = 6747]

4. 4 [Option ID = 6748]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6745]

78) ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖ਼ੁਦਾਰ
- (B) ਪੀਲੂ
- (C) ਬਿਹਬਲ
- (D) ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਰਿਫ਼
- (E) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (B), (A), (C), (E), (D)
- (2) (A), (B), (C), (D), (E)
- (3) (C), (B), (D), (A), (E)
- (4) (D), (A), (C), (B), (E)

[Question ID = 1688][Question Description = Q78_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6749]

2. 2 [Option ID = 6750]

3. 3 [Option ID = 6751]

4. 4 [Option ID = 6752]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6749]

79) ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਲ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗ
- (B) ਸੂਰਜਾਂ ਦੀ ਸੱਥ
- (C) ਨਿੰਮ ਦੇ ਪੱਤੇ
- (D) ਕਿਰਮਰੀ ਲਕੀਰਾਂ
- (E) ਮਿਤ੍ਰ ਅਸਾਡੇ ਸੇਈ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (C), (E), (D), (B)
- (2) (C), (B), (D), (A), (E)
- (3) (D), (B), (C), (A), (E)
- (4) (C), (A), (D), (E), (B)

[Question ID = 1689][Question Description = Q79_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6753]
- 2. 2 [Option ID = 6754]
- 3. 3 [Option ID = 6755]
- 4. 4 [Option ID = 6756]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6753]

80) ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਾਵਿਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ
- (B) ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ
- (C) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ
- (D) ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਵਿਤਾ
- (E) ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (E), (B), (C), (D)
- (2) (B), (C), (D), (E), (A)
- (3) (C), (D), (E), (B), (A)
- (4) (D), (C), (B), (E), (A)

[Question ID = 1690][Question Description = Q80_24Punjabi Set1_A]

- 1. 1 [Option ID = 6757]
- 2. 2 [Option ID = 6758]
- 3. 3 [Option ID = 6759]
- 4. 4 [Option ID = 6760]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6757]

81) ਨਾਵਲ ਦੇ ਰੂਪ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਨਾਵਲ ਦੀ ਪਰਖ
- (B) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ
- (C) ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਲਾਟ

(D) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ

(E) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਨਾਇਕ ਦਾ ਵਿਗਠਨ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

(1) (A), (B), (C), (D), (E)

(2) (B), (C), (D), (E), (A)

(3) (C), (D), (E), (A), (B)

(4) (D), (E), (A), (B), (C)

[Question ID = 1691][Question Description = Q81_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6761]

2. 2 [Option ID = 6762]

3. 3 [Option ID = 6763]

4. 4 [Option ID = 6764]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6761]

82)

ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ-ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਹੈ :

(A) ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ

(B) ਗਾਨੀ

(C) ਅਰਬਦ ਨਰਬਦ ਪੁੰਝਕਾਰਾ

(D) ਸੱਤ ਬੇਗਾਨੇ

(E) ਇਕ ਸੀ ਦਰਿਆ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

(1) (C), (A), (D), (B), (E)

(2) (A), (B), (D), (C), (E)

(3) (B), (C), (D), (E), (A)

(4) (D), (E), (A), (C), (B)

[Question ID = 1692][Question Description = Q82_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6765]

2. 2 [Option ID = 6766]

3. 3 [Option ID = 6767]

4. 4 [Option ID = 6768]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6765]

83)

ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

(A) ਬਾਤਾਂ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਦੀਆਂ

(B) ਲੋਕ ਬੀਰ ਰਾਜਾ ਰਸਾਲੂ

(C) ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਿਰਜਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

(D) ਧਰਤ ਦੁਆਬੇ ਦੀ

(E) ਲੋਕ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਕਬੀਲਾ ਸਭਿਆਚਾਰ

- ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :
- (1) (A), (B), (C), (D), (E)
  - (2) (B), (C), (D), (E), (A)
  - (3) (C), (D), (E), (A), (B)
  - (4) (E), (D), (C), (B), (A)

[Question ID = 1693][Question Description = Q83_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6769]
2. 2 [Option ID = 6770]
3. 3 [Option ID = 6771]
4. 4 [Option ID = 6772]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6769]

84) ਭਾਸ਼ਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (A) ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ (ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ)
- (B) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (ਦੁਨੀ ਚੰਦ)
- (C) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਸਰੋਤ ਤੇ ਸਰੂਪ (ਡਾ. ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ)
- (D) ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ (ਡਾ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ)
- (E) ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ (ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ)

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (C), (D), (B), (E)
- (2) (C), (D), (B), (A), (E)
- (3) (A), (D), (C), (B), (E)
- (4) (B), (D), (A), (E), (C)

[Question ID = 1694][Question Description = Q84_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6773]
2. 2 [Option ID = 6774]
3. 3 [Option ID = 6775]
4. 4 [Option ID = 6776]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6773]

85) ਖੋਜ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ-ਕ੍ਰਮ ਹੈ:

- (A) ਤੱਥ ਅਵਲੋਕਣ
- (B) ਤੱਥ ਸੰਕਲਨ
- (C) ਤੱਥ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
- (D) ਸੂਝੀਕਰਣ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

- (1) (A), (B), (C), (D)
- (2) (D), (C), (B), (A)

(3) (B), (A), (C), (D)

(4) (C), (B), (A), (D)

[Question ID = 1695][Question Description = Q85_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6777]
2. 2 [Option ID = 6778]
3. 3 [Option ID = 6779]
4. 4 [Option ID = 6780]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6777]

86) ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਕਥਨ ਦਰਜ ਹਨ : ਇਕ ਦਾਅਵਾ (A) ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ(R) ਹੈ।

ਦਾਅਵਾ A: ਸਾਹਿਤ ਸੰਰਚਨਾ ਇਕ ਸਮੁੱਚੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਥਾਣੀ ਗੁਜਰ ਕੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵੇ-
ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਣ R: ਕਿਉਂਕਿ, ਸਾਹਿਤ-ਪਾਠ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਹਸਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਸ਼ਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਤੋਂ
ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- (1) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ R, A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।
- (2) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਲੇਕਿਨ R, A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (3) A ਸਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) A ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਹੈ।

[Question ID = 1696][Question Description = Q86_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6781]
2. 2 [Option ID = 6782]
3. 3 [Option ID = 6783]
4. 4 [Option ID = 6784]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6781]

87) ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਕਥਨ ਦਰਜ ਹਨ : ਇਕ ਦਾਅਵਾ (A) ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ(R) ਹੈ।:

ਦਾਅਵਾ A : ਵਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਾਉੜੀ ਛੰਦ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇ।

ਕਾਰਣ R : ਵਾਰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਛੰਦ ਦੇ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਾਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ
ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- (1) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ R, A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।
- (2) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਲੇਕਿਨ R, A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (3) A ਸਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) A ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਹੈ।

[Question ID = 1697][Question Description = Q87_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6785]
2. 2 [Option ID = 6786]

3. 3 [Option ID = 6787]
4. 4 [Option ID = 6788]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6785]

88) ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਕਥਨ ਦਰਜ ਹਨ : ਇਕ ਦਾਅਵਾ (A) ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ(R) ਹੈ। :

ਦਾਅਵਾ A : ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜਸੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵੱਖਰਤਾ ਪਾਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਲਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਰਣ R : ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਵਿਸਥਾਰ, ਭਾਸ਼ਾਗਤ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ, ਸ਼ੈਲੀਗਤ ਪ੍ਰਬੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਤੇ ਗਹਿਰਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।
- (2) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਲੇਕਿਨ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (3) A ਸਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) A ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਹੈ।

[Question ID = 1698][Question Description = Q88_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6789]
2. 2 [Option ID = 6790]
3. 3 [Option ID = 6791]
4. 4 [Option ID = 6792]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6789]

89) ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਕਥਨ ਦਰਜ ਹਨ : ਇਕ ਦਾਅਵਾ (A) ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ(R) ਹੈ। :

ਦਾਅਵਾ A : ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਅਨੁਕੂਲ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਾਰਣ R : ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।
- (2) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਲੇਕਿਨ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (3) A ਸਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) A ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਹੈ।

[Question ID = 1699][Question Description = Q89_24Punjabi Set1_A]

1. 1 [Option ID = 6793]
2. 2 [Option ID = 6794]
3. 3 [Option ID = 6795]
4. 4 [Option ID = 6796]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6793]

90) ਹੇਠਾਂ ਦੋ ਕਥਨ ਦਰਜ ਹਨ : ਇਕ ਦਾਅਵਾ (A) ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ(R) ਹੈ। :

ਦਾਅਵਾ A : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਤੇ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਮੇਂ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਧੁਨੀ-ਵਿਉਂਤ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਉਸ ਲਈ ਲਿਪੀਗਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰਣ R : ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਿਪੀਬੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋਂ:

- (1) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।
- (2) ਦੋਨੋਂ A ਅਤੇ R ਸਹੀ ਹਨ ਲੇਕਿਨ R , A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (3) A ਸਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ R ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[Question ID = 1700][Question Description = Q90_24Punjabi Set1_A]

- 1 [Option ID = 6797]
- 2 [Option ID = 6798]
- 3 [Option ID = 6799]
- 4 [Option ID = 6800]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6797]

Topic:- 24Punjabi Set1_B

- 1) ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬੀਜ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰੇ ਰੁੱਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸੰਜੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਨਿਖੇੜਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ, ਮੇਰੀ ਜਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰੋਚੇ ਨੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਕਲਪ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

(1) ਚੋਣ ਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ	(2) ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ
(3) ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦਾ	(4) ਸਾਹਿਤ-ਅਨੁਭੂਤੀ ਦਾ

[Question ID = 1701][Question Description = Q91_24Punjabi Set1_B]

- 1 [Option ID = 6801]
- 2 [Option ID = 6802]
- 3 [Option ID = 6803]
- 4 [Option ID = 6804]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6801]

- 2) ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬੀਜ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰੇ ਰੁੱਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸੰਜੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਨਿਖੇੜਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ, ਮੇਰੀ ਜਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰੋਚੇ ਨੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਕਲਪ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

- (1) ਚੋਣ ਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ
- (2) ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
- (3) ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਤੋਂ ਜੋੜ-ਮੇਲ
- (4) ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ

[Question ID = 1702][Question Description = Q92_24Punjabi Set1_B]

- 1 [Option ID = 6805]
- 2 [Option ID = 6806]
- 3 [Option ID = 6807]
- 4 [Option ID = 6808]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6805]

- 3) ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬੀਜ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰੇ ਰੁੱਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸੰਜੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ

ਨਹੀਂ। ਨਿਖੇੜਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ, ਮੇਰੀ ਜਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰੋਚੇ ਨੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਕਲਪ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸ ਤੱਤ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ

(1) ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ	(2) ਸੰਯੋਗ
(3) ਵਿਯੋਗ	(4) ਬਿਬੇਕ

[Question ID = 1703][Question Description = Q93_24Punjabi Set1_B]

- 1 [Option ID = 6809]
- 2 [Option ID = 6810]
- 3 [Option ID = 6811]
- 4 [Option ID = 6812]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6809]

- 4) ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬੀਜ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੰਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰੇ ਰੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸੰਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਨਿਖੇੜਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ, ਮੇਰੀ ਜਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰੋਚੇ ਨੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਕਲਪ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ:

(1) ਸੰਯੋਗ ਵਿਯੋਗ	(2) ਚੋਣ ਤੇ ਤਿਆਗ
(3) ਬੌਧਿਕਤਾ ਤੇ ਕਾਵਿਕਤਾ	(4) ਨਿਖੇੜਾ

[Question ID = 1704][Question Description = Q94_24Punjabi Set1_B]

- 1 [Option ID = 6813]
- 2 [Option ID = 6814]
- 3 [Option ID = 6815]
- 4 [Option ID = 6816]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6813]

- 5) ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬੀਜ ਸਾਹਿਤ-ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੰਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰੇ ਰੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸੰਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਨਿਖੇੜਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ, ਮੇਰੀ ਜਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰੋਚੇ ਨੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਕਲਪ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਕ੍ਰੋਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਚੋਣ ਤੇ ਤਿਆਗ	(2) ਸੰਯੋਗ ਤੇ ਵਿਯੋਗ
(3) ਕਲਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ	(4) ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਤੇ ਸੰਕਲਪ

[Question ID = 1705][Question Description = Q95_24Punjabi Set1_B]

- 1 [Option ID = 6817]
- 2 [Option ID = 6818]
- 3 [Option ID = 6819]
- 4 [Option ID = 6820]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6817]

- 1) ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਹੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹੰਢਣ-ਕਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਕੀ ਸਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- (1) ਪਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ।
- (2) ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਮੂਲਕ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ।
- (3) ਪਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗਾਂ ਨੂੰ।
- (4) ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ।

[Question ID = 1711][Question Description = Q96_24Punjabi Set1_C]

1. 1 [Option ID = 6841]
2. 2 [Option ID = 6842]
3. 3 [Option ID = 6843]
4. 4 [Option ID = 6844]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6841]

- 2) ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਹੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹੰਢਣ-ਕਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਕਦੋਂ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ:

- (1) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ।
- (2) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਮੇਂ।
- (3) ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਪਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਸਮੇਂ।
- (4) ਰੋਜ਼-ਮੌਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ।

[Question ID = 1712][Question Description = Q97_24Punjabi Set1_C]

1. 1 [Option ID = 6845]
2. 2 [Option ID = 6846]
3. 3 [Option ID = 6847]
4. 4 [Option ID = 6848]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6845]

- 3) ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਹੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹੰਢਣ-ਕਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਤੇ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਕਦੋਂ ਸਰਗਰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- (1) ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਹੁ-ਅਰਥੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਮੇਂ।
- (2) ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਮੇਂ।
- (3) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ।
- (4) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਮੇਂ।

[Question ID = 1713][Question Description = Q98_24Punjabi Set1_C]

1. 1 [Option ID = 6849]
2. 2 [Option ID = 6850]
3. 3 [Option ID = 6851]
4. 4 [Option ID = 6852]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6849]

- 4) ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੋਜਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਹੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ-ਵੰਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹੰਢਣ-ਕਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਕਿਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ:

- (1) ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ।
- (2) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ
- (3) ਚੀਜ਼ਾਂ, ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ।
- (4) ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਵੰਡ-ਵੰਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ।

[Question ID = 1714][Question Description = Q99_24Punjabi Set1_C]

1. 1 [Option ID = 6853]
2. 2 [Option ID = 6854]
3. 3 [Option ID = 6855]
4. 4 [Option ID = 6856]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6853]

- 5) ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੋਜਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਹੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ-ਵੰਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹੰਢਣ-ਕਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਨ੍ਹਾ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰੂਪਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਹਾਵੀ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

- (1) ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋਣ ਤੇ।
- (2) ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਮੇਂ।
- (3) ਜੀਵਨ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਵੰਡ-ਵੰਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਣ ਸਮੇਂ।
- (4) ਚੀਜ਼ਾਂ, ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਕੇ।

[Question ID = 1715][Question Description = Q100_24Punjabi Set1_C]

1. 1 [Option ID = 6857]
2. 2 [Option ID = 6858]
3. 3 [Option ID = 6859]
4. 4 [Option ID = 6860]

Correct Answer :-

- 1 [Option ID = 6857]